

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra aplikované ekonomie a ekonomiky

Bakalářská práce

Sdílená ekonomika v nástupu éry Průmyslu 4.0

Vypracoval: Pavel Závěš

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Šetek, Ph.D.

České Budějovice 2022

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Pavel ZÁVIŠ**
Osobní číslo: **E18152**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Řízení a ekonomika podniku**
Téma práce: **Sdílená ekonomika v nástupu éry Průmyslu 4.0.**
Zadávající katedra: **Katedra ekonomiky**

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Cílem bakalářské práce je analyzovat aplikace sdílené ekonomiky v nástupu éry Průmyslu 4.0. Primární zaměření je na monitorování ekonomické efektivity sdílené ekonomiky v kontextu vybraných technologií. Výstupem práce bude charakteristika sdílené ekonomiky v souladu s vybranými Technologiemi 4.0.

Osnova:

1. Podstata a dimenze sdílené ekonomiky
2. Dimenze Průmyslu 4.0 a jeho technologií
3. Aplikace vztahu sdílené ekonomiky a éry Průmyslu 4.0
4. Provázanost sdílené ekonomiky a Průmyslu 4.0 na konkrétní ekonomický subjekt
5. Zhodnocení celkové efektivity aplikace sdílené ekonomiky v kontextu vybraných Technologií 4.0

Rozsah pracovní zprávy: **40-50 stran**
Rozsah grafických prací: **0**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

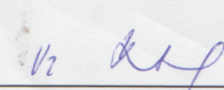
Pichrt, J. (2017) Sdílená ekonomika ? sdílený právní problém? Praha: Wolters Kluwer.
Mazouch, P., & Fischer, J. (2011). Lidský kapitál: měření, souvislosti, prognózy. Praha: C. H. Beck.
Musil, M., (2006) Veřejná ekonomie, Praha, Oeconomica.
Rektořík, J. & Hlaváč. J. (2012) Ekonomika a řízení odvětví technické infrastruktury. Praha: Ekopress.
Šugut, Z. (2004). Firemní kultura a lidské zdroje. 1. vyd. Praha: Aspi Publishing.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jaroslav Šetek, Ph.D.**
Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: 21. ledna 2020
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2021

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Akademický rok 2019/2020
ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektová, rozborová či vědecká výzkum)

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 10 (73)
370 05 České Budějovice

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

Ing. Jiří Alina, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 10. března 2020

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně a pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na svých internetových stránkách, a to se zachováním svého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu své kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Podpis studenta: _____

Poděkování

Tímto způsobem bych rád poděkoval svému vedoucím bakalářské práce panu Ing. Jaroslavu Šetkovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné připomínky a rady, také vstřícné jednání při konzultacích, kterými mi pomohl k vypracování této bakalářské práce.

Obsah

1. ÚVOD	11
2. SDÍLENÁ EKONOMIKA	12
2.1 PODSTATA A DEFINICE SDÍLENÉ EKONOMIKY	13
2.2 HISTORIE SDÍLENÉ EKONOMIKY	15
2.3 SPOLUSPOTŘEBITELSTVÍ	15
2.4 PEER-TO-PEER MODEL	16
2.5 ACCESS ECONOMY	16
2.6 SWARM ECONOMY	18
2.7 CIRKULÁRNÍ EKONOMIKA	18
2.8 REGULACE A POSTAVENÍ K SDÍLENÉ EKONOMICE	19
3. DIMENZE PRŮMYSLU 4.0 A JEHO TECHNOLOGIÍ	21
3.1 DIGITALIZACE	22
3.2 BIG DATA	24
3.3 AUTOMATIZACE A ROBOTIZACE	25
3.4 INTERNET VĚCÍ A SLUŽEB	27
3.5 UMĚLA INTELIGENCE	28
3.6 PRŮMYSL 4.0 V ČR	28
4. APLIKACE VZTAHU SDÍLENÉ EKONOMIKY A ÉRY PRŮMYSLU 4.0	30
4.1 UBYTOVACÍ SLUŽBY	30
4.2 DOPRAVA	30
4.2.1 <i>Carsharing</i>	31
4.2.2 <i>Sdílená spolujízda</i>	32
4.3 FINANCE	33
4.4 MEDIÁLNÍ SLUŽBY	34
4.5 PRÁCE A VZDĚLÁNÍ	35
5. SPOLEČNOST AIRBNB	36
5.1 DIGITALIZACE TRHU S UBYTOVÁNÍM	36
5.2 EFEKTIVNOST MODERNÍCH TECHNOLOGIÍ	36

5.2.1	<i>Personifikace</i>	36
5.2.2	<i>Marketing</i>	37
5.2.3	<i>Komunikace a platba přes Airbnb</i>	37
5.3	EKONOMICKÉ ÚDAJE.....	38
6.	METODIKA A CÍL PRÁCE	40
6.1	CÍLE PRÁCE.....	40
6.2	METODIKA.....	40
6.3	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	40
6.3.1	<i>Formulace hypotéz a výzkumného problému</i>	41
6.4	EFEKTIVNOST VYBRANÝCH TECHNOLOGIÍ 4.0 NA SDÍLENOU EKONOMIKU.....	41
7.	PRAKTICKÁ ČÁST	42
7.1	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	42
7.1.1	<i>Povinné otázky pro všechny respondenty</i>	44
7.1.2	<i>Část dotazníku pro vybrané respondenty</i>	51
7.1.3	<i>Shrnutí výsledků</i>	54
8.	EFEKTIVNOST VYBRANÝCH TECHNOLOGIÍ 4.0 NA SDÍLENOU EKONOMIKU	55
	ZÁVĚR	58
I.	SUMMARY.....	59
II.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	60
III.	SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK	62
IV.	SEZNAM ZKRATEK	63
V.	PŘÍLOHY	64

1. Úvod

Nástupem 4. průmyslové revoluce dochází k dalekosáhlým změnám v našem okolí, ale také i v našich životech. Naše doba se pomalu stává mnohem více digitalizovaná, závislá na fungování počítačů, robotů a energiích. Neformují se, ale pouze jen naše životy či výrobní proces, ale také trh práce a ekonomika. V ekonomice vznikají nové pojmy a trendy, jedním z nich je právě také sdílená ekonomika. Moderní technologie napomáhají konceptu sdílené ekonomiky, jejichž užití se stává pro stále více lidí oblíbenější. Na jedné straně tvoří sdílená ekonomika velké procento spokojených spotřebitelů, kteří si pořídí statek či službu a na druhé, část nespokojených podnikatelů.

V rámci mé bakalářské práce se v první řadě zaměříme na pojem a koncept sdílené ekonomiky jako stále nastupujícího trendu na trhu zboží a služeb, přestože se stále jedná o nastupující novinku a v odborné literatuře o ní tolik zmínek není. Prozkoumáme jednotlivé formy a rozdíly v konceptu sdílení, abychom se seznámili s šířkou sdílené ekonomiky, které nemusí zasahovat jenom do ekonomického prostředí, ale i do společenského – probíhá mezi lidmi.

V druhé části se budeme zabývat novodobým trendem Průmysl 4.0 a jeho jednotlivými technologiemi, mezi které můžeme řadit především vznik umělé inteligenci, Big data informační a komunikační technologie, seznámíme se s jejich využitím této digitalizace ve výrobním, ekonomickém prostředí a jejich využití v praxi. Osobně jako pracovním, který se pohybuje v technologickém prostředí, přidám i na základě vlastního názoru a literatury pohled na budoucnost Průmyslu 4.0 v České republice.

Na předchozí dvě části bude navazovat jednotlivé sektory sdílené ekonomiky a konkrétní společnosti a platformy, které využívají právě digitalizaci k jejich podnikání.

Po teoretické části následuje část praktická, jsou zpracovány jednotlivé důvody efektivnosti moderních technologií na sdílenou ekonomiku, zkoumání uplatňování těchto technologií v různých oblastech sdílení, jejich hodnocení a zkušenosti získaných od respondentů.

2. Sdílená ekonomika

Sdílená ekonomika nebo jinak používaný výraz „sharing economy“, z anglického jazyka, je sociálně-ekonomický systém a pojem, jehož výskyt můžeme pozorovat i v historii, zatímco v dnešní době s použitím moderních technologií jedná o rychle rostoucí trend sdílení služeb a statků. Toto dočasné sdílení s sebou přináší shromáždění aktiv, produkci, obchod, které vedou k následné spotřebě lidí nebo organizací. V minulosti se tento druh sdílení utvářel v malých ustálených komunitních společenstvích, kde se všichni znali a dokázali si vzájemně důvěřovat. (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017)

Obecně je možné říci, že mezi nejvyužívanější a nejznámější sektory využívající systému sdílení patří služby v dopravě, ubytování a financích. Tyto služby, jak již bylo zmíněno, postupem času expandovaly i k nám, kde se úspěšně adaptovaly a získaly si přízeň zdejších spotřebitelů. Mezi další sektory sdílené ekonomiky můžeme řadit například sdílené financování, úklid, poskytování hodin doučování a manuální práce v domácnosti. Nedochozí ovšem ke sdílení pouze služeb, ale také předmětů a dovedností. Načež jako příklad můžeme uvést sdílení pracovního nářadí, mechanických strojů, elektroniky, dále také sdílení zaměstnanců. (Zahradníček J., 2017)

Stojnek je toho názoru, že sdílená ekonomika není novým fenoménem, který má počátek s masivní digitalizací společnosti, rozšířením internetu a chytrých telefonů. Pouze mu právě toto využívání technologií pomohlo dostat se do povědomí lidí, kteří si následně dokáží pod tímto pojmem něco určitého představit. (Stojnek, 2017)

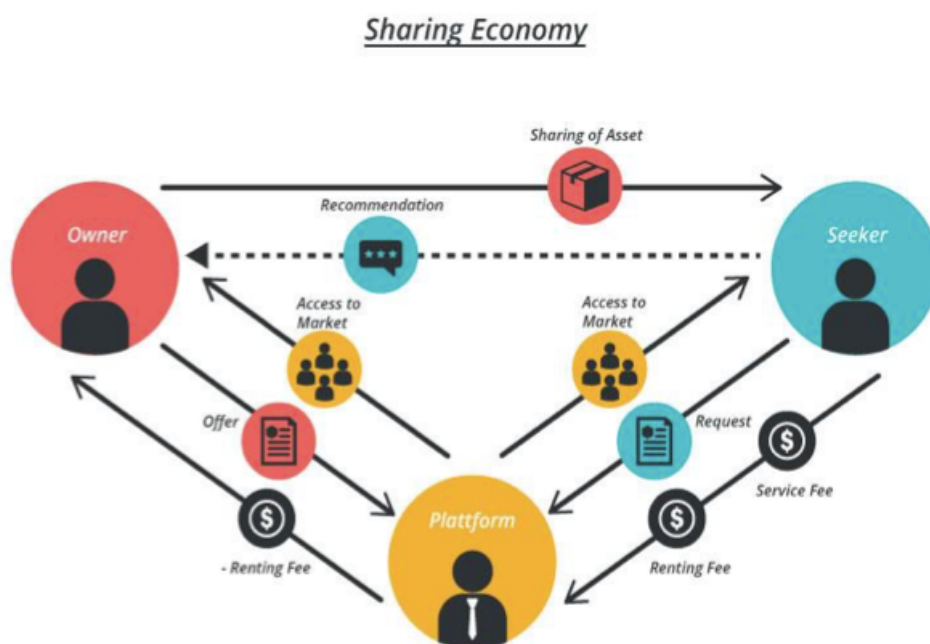
Veber, et al. představil pět důležitých kritérií, které mají zajistit fungování systému sdílené ekonomiky:

- musí existovat prostor s možnostmi volných kapacit nebo částečně nevyužitých aktiv, které je možno odhalit a použít
- subjekt, který má na starost zprostředkování by měl být transparentní a musí se řídit nastavenými principy a zákony, aby jedné straně jeho podnikání bylo úspěšné a docházelo k ochraně spotřebitele
- nabízející by měli mít možnost znát cenu za zprostředkování aktiv
- pokud se zákazník pro nabízené aktivum rozhodne, měl by z ní mít vyšší užitek, než kdyby spadalo pod jeho osobní vlastnictví

- provoz podnikání by měl být umístěn na modelu distribuovaných tržištích či decentralizovaných sítích

Nepochybně můžeme tvrdit, že sdílená ekonomika patří k největším ekonomickým trendům v 21. století, koncept je postaven na vzájemné provázanosti potřeb zákazníků, nabídce služeb přes moderních technologie a vlastníků těchto služeb. Vlastník statku či služby nabídne pomocí mobilních nebo internetových platform svůj produkt zákazníkovi, kterému se nejčastěji finančně vyplatí si produkt na určitý čas pronajmout než si ho přímo koupit.

Obrázek 1: Schéma způsobu sdílení služeb i statků

Zdroj: Business Model Toolbox

2.1 Podstata a definice sdílené ekonomiky

Stále se vyvíjející sdílenou ekonomiku je současné době obtížné správně definovat, v literatuře a odborných článcích se vyskytuje celá řada rozdílných pojmů i definic. Mezi termíny, které se objevují společně s „sharing economy“ jsou dále, acces economy, collaborative economy, peer-to-peer economy, circular economy. Je nepochybně patrné, že se zakládá ve sdílení nevyužitých výrobních faktorů pomocí digitálních technologií, které umožňují propojení konkrétní nabídky a zájmu poptávajících ke sdílení těchto faktorů. (Zahradníček, 2017)

Ekonomika formou sdílení tvoří nový obchodní model, jenž vytvářejí konkrétní otevřené trhy, v kterých jsou činnosti, jako jsou např. distribuce zboží nebo služeb k zákazníkovi usnadňovány digitálními technologiemi a jejich platformami. (Evropská komise, 2017)

Model sdílení statků a služeb pro spotřebitele požaduje formu statků s nerivalitní spotřebou, čímž chápeme, že schopnosti a kvalita statku se nesnižuje spotřebitel od dalšího spotřebitele, ale jeho struktura zůstává stejná pro další zákazníky. (Veber, et al.)

Statky s nerivalitní spotřebou dělíme na:

- Paralelní formu, kdy může být jednotlivé aktivum užíváno více spotřebiteli najednou v témže okamžiku. Jedná se především o sdílení služeb nebo informací. Právě tato forma sdílení nezávisí na počtu statků, ale na jejich nastavené kvalitě a tím i širokému rozsahu. Od určitého počtu sdílení paralelního statku se počet zájemců v komunitě snižuje.
- Sériová forma spotřeby, statek je používán v uživatel po uživateli, kteří se vystřídají v čase, musí být tedy sdílen jednotlivě a závisí na trvanlivosti statku, který se časem postupně opotřebovává. Touto formou mohou být sdíleny dopravní prostředky, oblečení nebo pracovní nářadí. (Veber, et al.)

(Goudin, 2016) zmiňuje, že propojením nabídky a poptávky přes digitálními technologiemi nabývá sdílená ekonomika schopnosti výrazně snížit transakční náklady k pronajímání aktiv, které jsou dále dostupnějšími pro stále širší počet lidí a umožňují dobré fungování ekonomického systému. Svá aktiva může svému okolí vlastník nabídnout i v ten moment, kdy je přímo nevyužívá.

Mezi další podstaty sdílené ekonomiky můžeme řadit i environmentální přínos, obava o zhoršující se životní prostředí zapříčiněná důsledky stále se rozšiřující globalizace, zvýšením industrializace a infrastruktury v dalších zemích světa. Právě sdílení spotřebních statků může být cesta pro vytvoření nových cest k omezení spotřeby a výrazně tím do budoucna šetřit vzácnými zdroji.

2.2 Historie sdílené ekonomiky

Podíváme-li se do minulosti, sdílení statků není pro lidskou společnost v dnešní době nic nového. Forma půjčování – sdílení v jakékoli formě se dá pochopit jako součást nezbytná pro přežití od nejrannějších let, kdy lidé začali tvořit a žít v pospolitosti. Zvláště pro ekonomicky a tím i sociálně slabší jedince nebo rodiny mělo sdílení mnohem vyšší benefity k usnadnění života. Tento způsob, kdy nabízíme své statky dalším lidem, lze chápat opravdu jako umožnění druhým zacházet s našimi statky, aniž by mezi hlavní důvody patřila honba za dalším příjmem – hlavní význam sdílení lze spatřit v tom, že statek není „můj ani tvůj, ale naopak ve skutečnosti náš“. Sdílení statků dále nachází svůj význam především v době, kdy lidé žijí v nouzi, a to i bez nároku na zisk – například v době, kdy v Evropě zuřily války. (Belk, 2018)

Dle studie (Deloitte., 2017) začal na počátku 21. století význam sdílené ekonomiky s ekonomickým růstem a s poklesem nedostatku spotřebního zboží klesat. K následnému oživení a rozmachu tohoto trendu přispěla ekonomická recese v letech 2008 a 2009, společně s rozvojem digitálních technologií a stále větším pokrytím rychlým internetem. Dále autoři uvádí, že se snížením ekonomických aktivit a vzrůstající nezaměstnaností došlo ke snížení množství zboží krátkodobé spotřeby. Jejich vlastníci naopak uvítali možnosti krátkodobého pronájmu oproti prodeji a generované příjmy jim pomohly umírnit dopad recese a dále už nikdo nemohl zastavit šíření systému sdílené ekonomiky do celého světa.

2.3 Spoluspotřebitelství

Spoluspotřebitelství neboli collaborative consumption, je ve své podstatě nejstarší forma sdílení. Dříve, kdy byla dostupnost věcí i zdrojů minimální si museli lidé navzájem poskytovat pomoc. Podobně jako v minulosti se i nyní jedná o výměnu nebo dočasné vypůjčení statku mezi dvěma fyzickými osobami – spotřebiteli, a to i bez účelu za dosažení příjmů vyplývajících ze zápůjčky. (Veber, et al.)

Institucionalizovaná forma spoluspotřebitelství se v dnešní době vyskytuje mezi osobami, které jsou členy určitého zájmového spolku nebo sdružení, kde si osoby, které jsou členy toho uskupení navzájem pomáhají, dokonce i bezúplatně, formou poskytování daných zkušeností, znalostí nebo i věcí. Avšak naproti tomu neinstitucionalizované spoluspotřebitelství stojí na propojení prostřednictvím online platform, kdy vlastník danou věc nemusí využívat – kupříkladu auto, proto věc sdílí přes online aplikace jako

věc dočasně dostupnou k užití dalším uživatelům. Zde ekonomický přínos není důležitý, poplatek může být formou úhrady nákladů, spojených s pronájmem. (Hůlka, 2017)

2.4 Peer-to-peer model

Model peer-to-peer, person-to-person nebo zkráceně P2P je pojem pocházející z informatiky, ve kterém dochází k přímé komunikaci, propojení nabídky a poptávky mezi jednotlivými subjekty bez přítomnosti libovolného zprostředkovatele. P2P se používá především v poskytování finančních půjček, ubytování nebo také dopravě bez účasti prostředníka. Ve finančním sektoru jsou jím především banky, roli prostředníka zde přejímají digitální platformy, které poskytují za jistý poplatek propojení mezi zájemci o půjčku a jejími poskytovateli. Nyní ve světě existují moderní softwarové platformy, které dokáží posoudit schopnosti daného dlužníka splácet daný dluh, pokud dlužník splní dané požadavky, získává tím možnost zveřejnění své poptávky po finančních prostředcích na určité digitální platformě. Poskytovatel nebo také investor si přes on-line platformu dokáže vybírat a rozhodovat se mezi potencionálními dlužníky a jejich požadavky, i jednotlivými zárukami splácet. Mimo finanční služby jsou přítomné i zprostředkování nabídky i poptávky v dopravě a ubytování. (Veber, et al.)

Model P2P může fungovat i mezi osobami v různých zájmových skupinách, například lidé mající zájem o získání světově známé kryptoměny Bitcoin vstupují na trh s P2P online platební sítí, která propojí těžaře – lidi, kteří bitcoin poskytují s případnými zájemci o vlastnění této kryptoměny.

2.5 Access economy

V českém jazyce používaný výraz přístupová ekonomika, stojí na podstatě přístupu spotřebitelů k získávání věcí a služeb, oproti jejímu přímému vlastnictví. Zprostředkovatelé chápáni jako vlastníci zboží nebo služeb umožňují právě sdílený přístup k těmto aktivům dalším spotřebitelům za jimi určenou cenu i dobu využívání. Transakce probíhající mezi účastníky se dá pochopit jako model ekonomické výměny založený spíše na přednosti prožít zážitek nebo mít z přístupu nějaký osobní prospěch než tvorbu sociálních nebo komunitních vazeb. Většina zprostředkovatelů, kteří chtějí být úspěšní si tento důvod uvědomují a k tomu se snaží přizpůsobit i svůj nabízený produkt. Budoucím uživatelům nabízejí svůj produkt za co nejnižší náklad s příjemným zážitkem a komfortem, tím v první řadě usilují o spokojenost zákazníků z poskytnutého sdílení věcí nebo služby. (Veber, et al.)

Přístupová ekonomika má své počátky v průběhu a krátce po konci ekonomické krize na počátku 21. století, kdy začaly vznikat společnosti využívající digitálních platform k flexibilní on-line nabídce a chytrému přizpůsobení potřeb zákazníků. Jedním z důsledků vzniku této krize vinily spotřebitele velké korporátní společnosti, kterým následně přestali důvěřovat. Především lidé v mladém věku mají nedůvěru ve starý off-line obchodní systém a s rozšířením technologií hledají nové cesty k uspokojení svých potřeb. (Dařílková, 2017)

Dařílková také vyjádřila svůj postoj v knize Sdílená ekonomika – sdílený právní problém?, důvody postupného rozšiřování přístupové ekonomiky i s jejími problémy, které s sebou společně přináší, chápe jako sociální problém v postupném nastavování globálního kapitalistického systému. Rozšiřující se daňová povinnost, vzrůstající ekonomické a také sociální rozdíly mezi obyčejnými lidmi a úzkou komunitou bohatých lidí, kteří si své bohatství dokážou ubránit. Následkem vznikajícího zájmu firem o prekarizaci práce, poskytování částečného pracovního poměru oproti hlavnímu pracovnímu poměru, klesá zbytku společnosti příjem z jednoho zaměstnání a tím si domácnosti musí současně hledat další pracovní příležitosti, aby jejich pracovní úsilí vedlo k obživě a sociální stabilitě.

Za konkurenční výhodu digitálních technologií dle autorky stojí i poskytování on-line služeb, tím i poskytování pracovní, která se díky redukci daňových nákladů a vzrůstající mzdě stává marketingovým lákadlem. (Dařílková, 2017)

Přístupová ekonomika se v dnešní době řídí podle dvou typů poskytování nabídky, tím je poskytování fyzických služeb zakázkovou metodou – *on demand work* a nebo zprostředkováním virtuálních služeb on-line pomocí digitálních technologií – *crowdworking*. Poskytování služeb na základě systému *on demand work* působí v oblastech doručování jídel, domácích pracích, v dopravě nebo ubytování. Přes platformy dojde k zprostředkování poptávky a nabídky, obvykle fyzických osob, platformy působí pomocí tohoto systému jsou Uber, Airbnb nebo Zonky. Crowdworking působí na základě systému outsourcingu, může se tedy vykonávat z jakéhokoli místa na světě, dokáže zaměstnance a práci propojit i přes velkou vzdálenost. Platformy poskytující formu crowdworking jsou Freelancer.com, CrowFlower nebo CoContest. (Dařílková, 2017)

2.6 Swarm economy

Je další používané alternativum pro sdílenou ekonomiku, v českém jazyce se také používá humorný výraz ekonomika hejna much. Za používáním této alternativy stojí stockholmský kontroverzní politik a podnikatel v oblasti IT Rick Falkvinge. Tato ekonomika je postavena na oslabování a omezování tradičních velkých ekonomických systémů a institucí. (Veber et al.)

Veber dále uvádí, že tato forma má své charakteristiky:

- jako zprostředkovatel nákupu stačí pouze internetová platforma
- v dnešní době existují i další platformy zajišťují distribuci nákupu přímo kupujícímu
- dá se očekávat rozšíření tzv. prekarizace práce, člověk již nebude pracovat v jediném zaměstnání, ale bude pracovat ve dvou či až třech zaměstnáních zároveň
- lidé si budou moci vybírat, na jaký film se zrovna mají chuť podívat nebo jakou hudbu si chtějí pustit
- zákazník se v budoucnu bude mnohem více ohlížet na systém hodnocení – ratingů a recenzí ke zboží a službám, nebude brát ohled na kvalitu klasických reklam, které se tomuto budou muset přizpůsobit

2.7 Cirkulární ekonomika

Pro stále více hospodářství, vlád a institucí se stala cirkulační ekonomika jednou z hlavních možností k udržení ekologických plánů do budoucna a tím i cestou ke snížení emisí uhlíku. Důraz je kladen na nastavení technologické udržitelnosti a recyklaci produktů a materiálu, tak aby nedocházelo k neustálé těžbě nerostných zdrojů a jejich zbytečné přeměně v odpad. Ve způsobu fungování podle cirkulační ekonomiky by spotřebitel produkty nevlastnil, ale museli bychom si je půjčovat od společností. Daný produkt je tedy chápán jako poskytnutá služba, která by měla donutit tyto společnosti ke zlepšení životností produktů a jejich dalšímu recyklování v nový výrobek. (Lowtechmagazine.com)

2.8 Regulace a postavení k sdílené ekonomice

Thierer zmiňuje, že dynamický vzestup sdílené ekonomiky zpochybňuje tradiční ekonomickou teorii a odpovídající regulační systémy. Sdílení s sebou přineslo také radikální a rychlé změny ve způsobu chování zákazníků a jak regulátoři, tak ekonomové se snaží pochopit její celkové dopady, posoudit a nastavit odpovídající regulace. (Thierer et al., 2015)

Smyslem a cílem regulace je vytvoření vstupní bariéry do daného odvětví, omezit počet firem podnikajících v oboru, a to formou podmínek koncese nebo získání živnostenského oprávnění, s tím také omezit příliv nových firem do odvětví, nastavit potřebnou kvalitu nabízených služeb. S nízkou konkurencí a nastavenými podmínkami bude dále růst konečná cena za poskytování těchto služeb. (Stigler, 1971)

Regulace sdílené ekonomiky, a to hlavně řádné zdanění příjmů plynoucích z poskytnutých služeb uvítají především tradiční formy podnikání, omezila by se tím jedna z konkurenčních výhod komunitního sdílení – nižší cena pro spotřebitele.

Mezi další důvody regulace můžeme řadit ochranu spotřebitele nebo též uživatelů, sdílená ekonomika, konkrétně služby typu systému P2P vytvořily systémy hodnocení, které jednotlivé společnosti a služby nechává hodnotit samotnými uživateli. Vyjádření názorů a spokojenosti názorů mezi uživateli přes digitální technologie pomůžou dalším zájemcům v rozhodování, kterou společnost nebo konkrétní službu si vybere. (Thierer et al., 2015)

Rostoucímu vlivu a dílčím dopadům se zabývala také Evropská komise, která se staví k tomu názoru, že regulace sdílené ekonomiky musí být v odpovídající míře. Evropská komise si uvědomuje, že sdílení může znamenat novou příležitost pro spotřebitele a podnikatele, nesmí se tedy zamezit potencionálním přínosům pro vývoj moderních ekonomických modelů. (European Commission, 2016)

Svůj důraz klade na tvorbu nových pracovních míst a zvýšení konkurenceschopnosti pro řadu ekonomických odvětví. Evropská komise aktivně zastává názor k nastavení rovnocenných podmínek pro práci a podnikání, podporuje snahu státních i místních úřadů pro registraci k daňové povinnosti velkých poskytovatelů těchto služeb, a vyzývá k registraci ekonomických aktivit k výběru daní v konkrétní členské zemi. (European Commission, 2016)

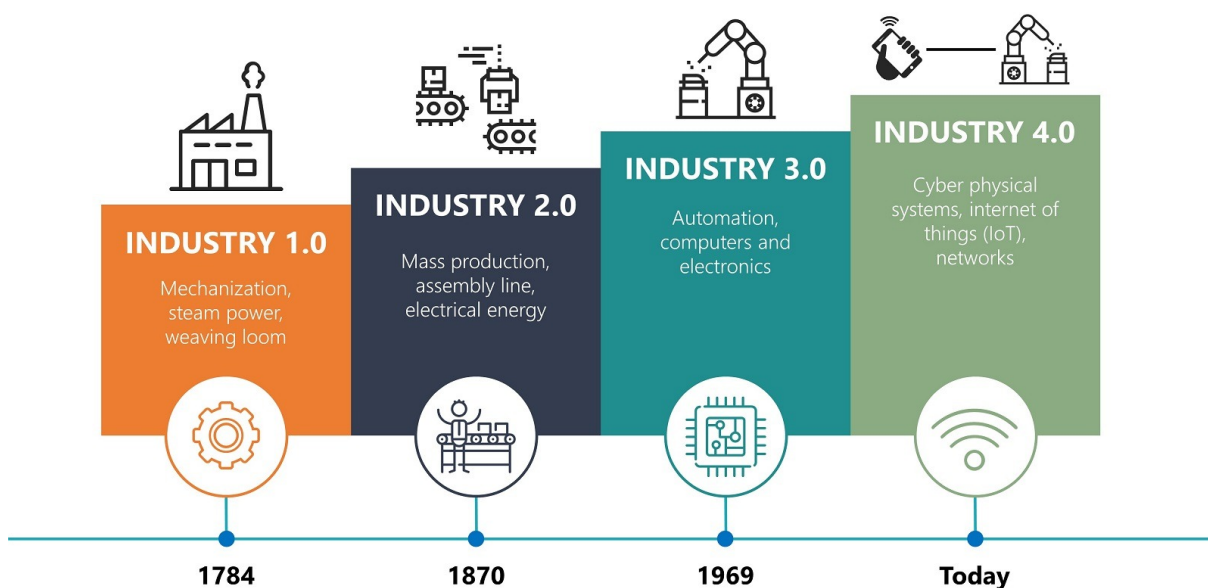
Ochranu spotřebitele staví jako zásadní pro další vývoj sdílené ekonomiky, a proto nabádá k nastavení podmínek pro získání obchodního povolení k podnikání, které by se

nemělo dotknout subjektů, které podnikají pouze příležitostně a objem příjmů není v takové výši. Dále také internetové platformy chápe pouze jako prostředníka k nabízení služeb a nedoporučuje je zatěžovat podstatnými regulacemi. (European Commission, 2016)

3. Dimenze Průmyslu 4.0 a jeho technologií

Po třetí průmyslové revoluci, která byla charakteristická v přeměně výrobního procesu, uplatňováním automatizace, rozšířením elektronických zařízení se objevuje další průmyslová revoluce, přesněji čtvrtá tedy Průmysl 4.0 nebo v anglickém jazyce také Industry 4.0. Používáním informačních a komunikačních technologií, dále ICT dochází ke změnám ve struktuře ekonomiky, fungování našich životů a samotného rozhodování.

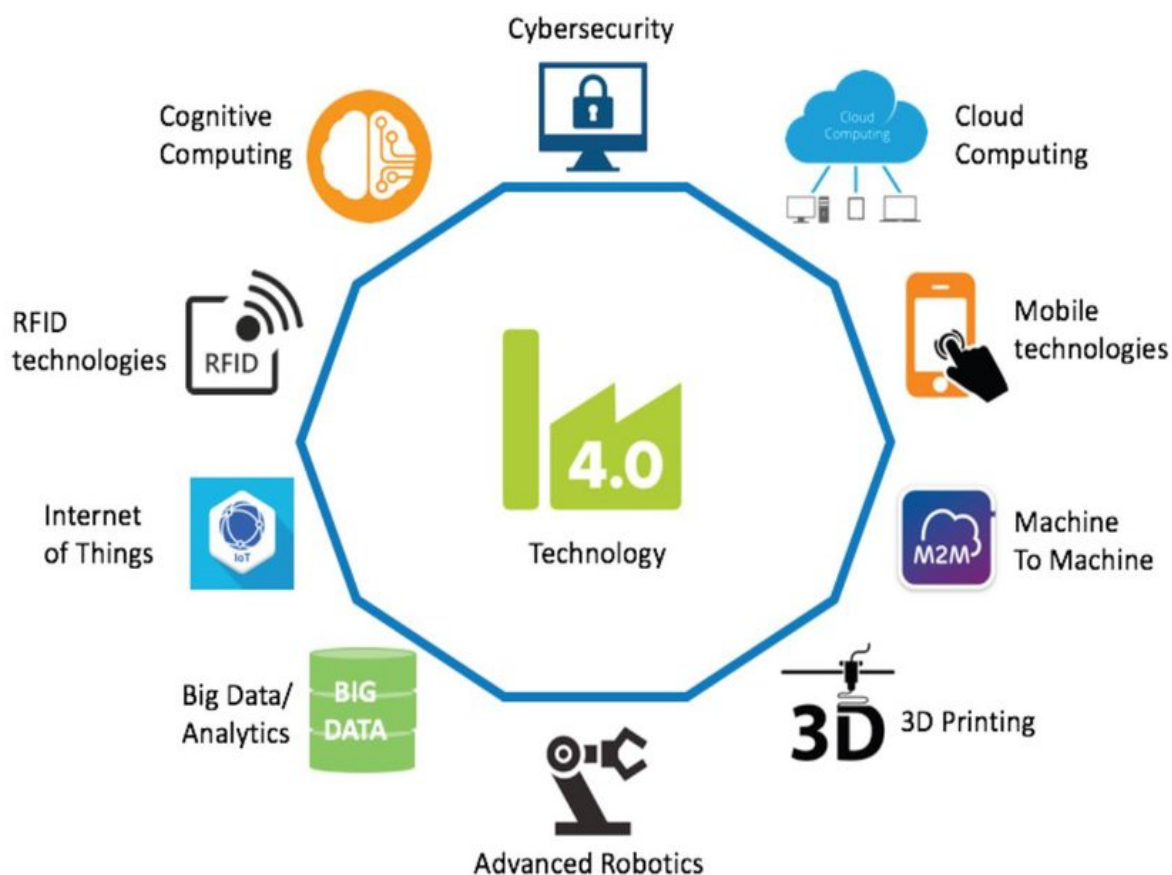
Obrázek 2: Historie průmyslových revolucí

Zdroj: presentationpoint.com

Industry 4.0 s sebou nese pouze rozsáhlé inovace v sektoru průmyslové výroby, ale potenciál čtvrté průmyslové revoluce je mnohem širší. Technologie, které jsou pro tuto novou průmyslovou dobu typické mění filozofii společnosti, vyvolávají v celé řadě oblastí od změn systému digitalizace a společnosti, způsobu vzdělávání a výzkumu až po technickou a bezpečnostní standardizaci. (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR)

Obrázek 3: 9 Pilířů Industry 4.0

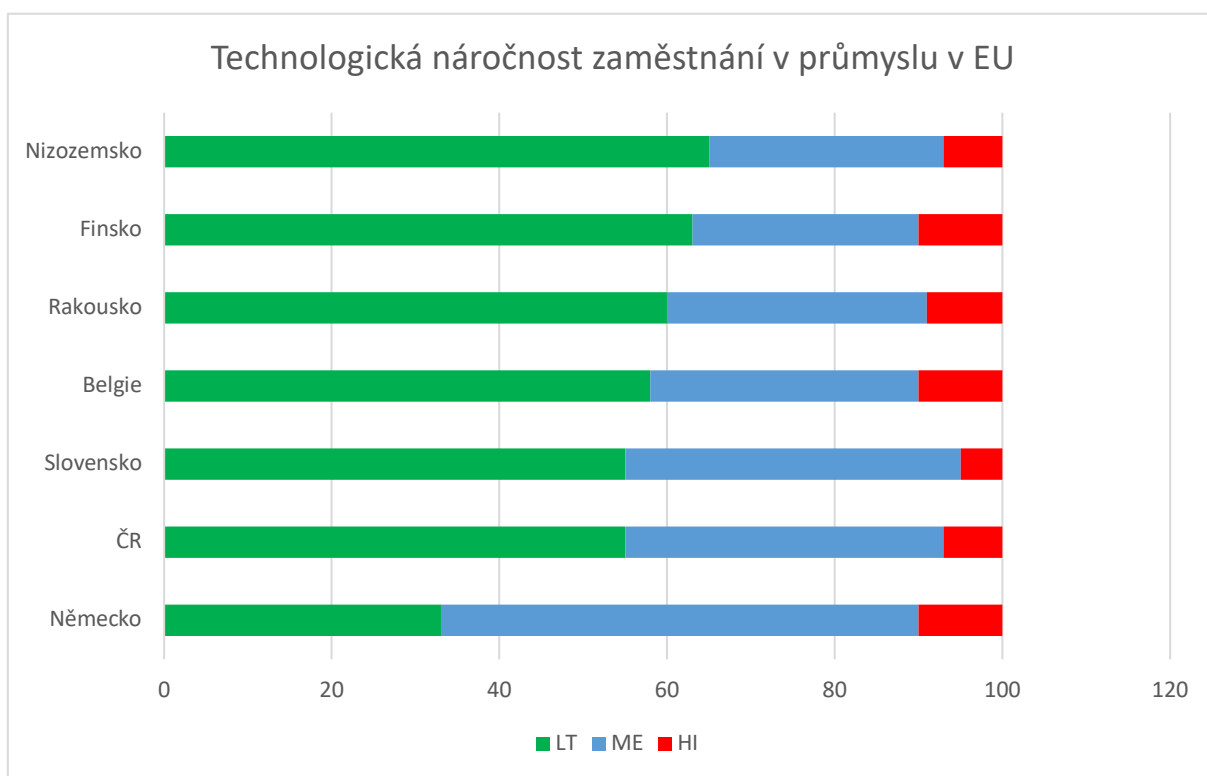
zdroj: researchgate.net

3.1 Digitalizace

Souhrnný pojem digitalizace, spojuje většinu nebo také dokonce všechny technologie, které s sebou přináší Průmysl 4.0, právě digitalizace vniká do lidských životů stále častěji, používaný výraz zobrazuje nynější společenský i výrobní trend masového používání moderních technických inovací, jako jsou vysokorychlostní internet, obrovská datová uložiska neboli Big data, technologický pokrok v oblasti počítačů a používání chytrých mobilních telefonů, senzorů, implementace robotů a nastavování stále větší automatizace ve výrobním procesu. Spojením těchto novinek vzniká tzv. digitální kyberprostor, kde se jednotlivými daty může pracovat a kde se také ukládají, pro jejich následné vyhodnocování. Tato schopnost analyzovat a vyhodnocovat velký obsah dat přináší ještě lepší možnosti k optimalizaci využívání vstupů do výroby. (Veber, et al.)

Digitální transformování výroby je podstatné pro rozvoj moderního průmyslu, implementace senzorů a čipů do moderních výrobních strojů nebo celých výrobních středisek, vede k následnému sbírání získaných dat a jejich podrobné analýze. Tato transformace pomůže společnostem urychlit rozhodování a procesy, efektivněji koordinovat a využívání svých prostředků, snižovat náklady a zvyšovat produktivitu výrobního procesu. Další optimalizace produktivity práce pomocí digitalizace a efektivnější automatizace vede k problému, k razantnímu snižování počtu pracovních míst pro méně kvalifikované pracovníky a tím také k rozsáhlým změnám na trhu práce. To v konečném důsledku znamená, že většinu zaměstnanců na manuálních pozicích vytlačí právě produktivnější moderní výrobní stroje. (Holandová, 2015)

Graf 1: Technologická náročnost na zaměstnání v průmyslu v zemích EU, 2014

Zdroj: vlastní zpracování, data Eurostat

Vysvětlivka: LT – nízká technologická náročnost práce, ME – odvětví se středně technologicky náročnou činností, HI - vysoce náročná technologická práce

Mezi východisky, které vidí (Veber et. al, 2018) přizpůsobení se digitální době, bude potřeba nastavení zásadních změn v těchto oblastech:

- musí se dbát na ochranu osobních údajů a kybernetickou bezpečnost chránící proti útokům hackerů
- přechod státní správy k její větší digitalizaci, vznik tzv. e-govermentu
- posun v oblasti přístupu práva k digitalizaci, musí se nastavit jednotlivé hranice a omezení digitalizace
- změny ve vzdělávacím systému, přizpůsobení se obsahu výuky, nastavení obsahu učiva na zvětšující se nároky v profesním životě

3.2 Big data

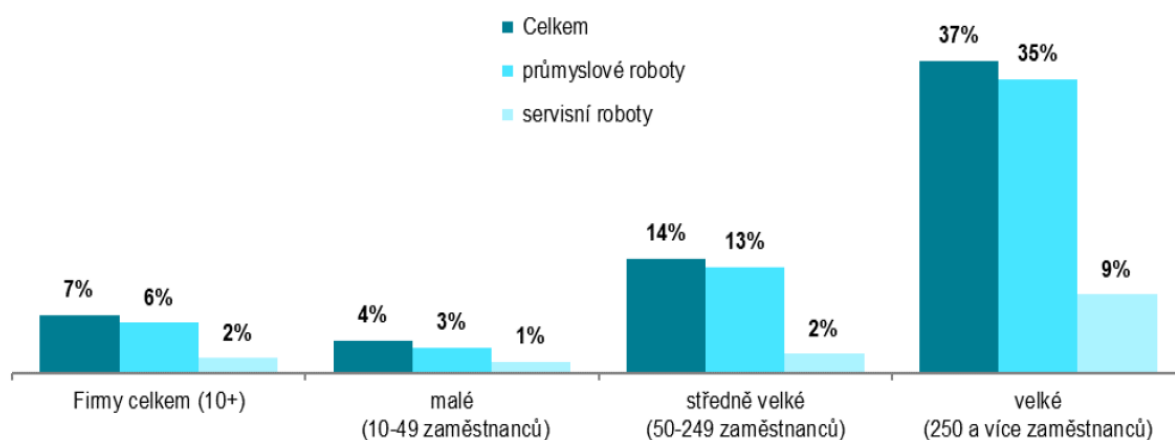
Jedním ze základních pilířů digitálního Průmyslu 4.0 jsou Velké datové objemy, Big data. Jedná se o rozsáhlý objem datových informací, která v dnešní době nabývají takových rozměrů, že jsou obtížné k samostatnému zpracování a k zachování pomocí nejmodernějších ICT s použitím rychlých počítačových sítí. Zdrojem takového objemu dat jsou komerční, osobní a geografické informace plynoucí z existence internetu, sociálních sítí, chytrých senzorů. Odhaduje se, že prostor vytvářející Big Data obsahuje informace v rozsahu více než pěti peta bytů. Cílem velkých a středně velkých firem v získávání těchto dat je analýza informací a zlepšení konkrétních postupů v obchodě, dopravě, reklamě, ale také zdravotnictví, výrobních a průmyslových postupů, vesmírného pozorování aj. (Ministerstvo průmyslu a obchodu)

V získávání většího objemu Big data v dnešní době brání mezery v jednotlivých vědeckých disciplín jako jsou matematika a informatika, nedostatek moderní výpočetní techniky a omezený počet schopných odborníků. Ve Spojeném království v roce 2012 chybělo přes 4 000 specialistů v sektoru získávání velkých dat, zvyšování meziročního zájmu o zaměstnance se pohybuje 20 %. Největší zájem o datové experty je ve Spojeném království v bankovníctví, marketingu, hazardním a herním průmyslu, obchodu a logistice. Na konci roku 2022 se dá očekávat okolo 130 000 pracovních míst v této oblasti. Toto vznikající odvětví s sebou přináší i vznik nových specializovaných profesí jako jsou Big data – architekti, analytici, administrátoři, projektoví manažeři, vědci a designéři. (Big Data analytics, 2013)

3.3 Automatizace a robotizace

Investice podniků do nákupu autonomních robotů nebo kobotů a jejich využívání společně s lidmi, může významným způsobem zvýšit produktivitu i bezpečnost práce. Mezi nejvíce rozšířené automatizované obory řadíme průmysl, zdravotnictví, bezpečnostní složky státu, zemědělství, transport a dopravu. Evoluce v technologické úrovni automatizace a robotizace stále pokračuje. V České republice se v současnosti nejvíce využívají roboti ve výrobním procesu, bohužel jejich univerzálnost není na vysoké úrovni, nejsou naprogramováni k spontánnímu řešení chyb a ke konkrétním problémům. Ke značnému používání automatizace dospěly velké firmy, hlavně ve zpracovatelském průmyslu. Automobilky se začínají přizpůsobovat zvyšujícím se nárokům a schopnostech světové konkurence, a proto se stále více soustřeďují na velké zavádění robotů a kobotů do výroby, kde se začínají objevovat autonomní a univerzálnější robotická zařízení. (Ministerstvo průmyslu a obchodu)

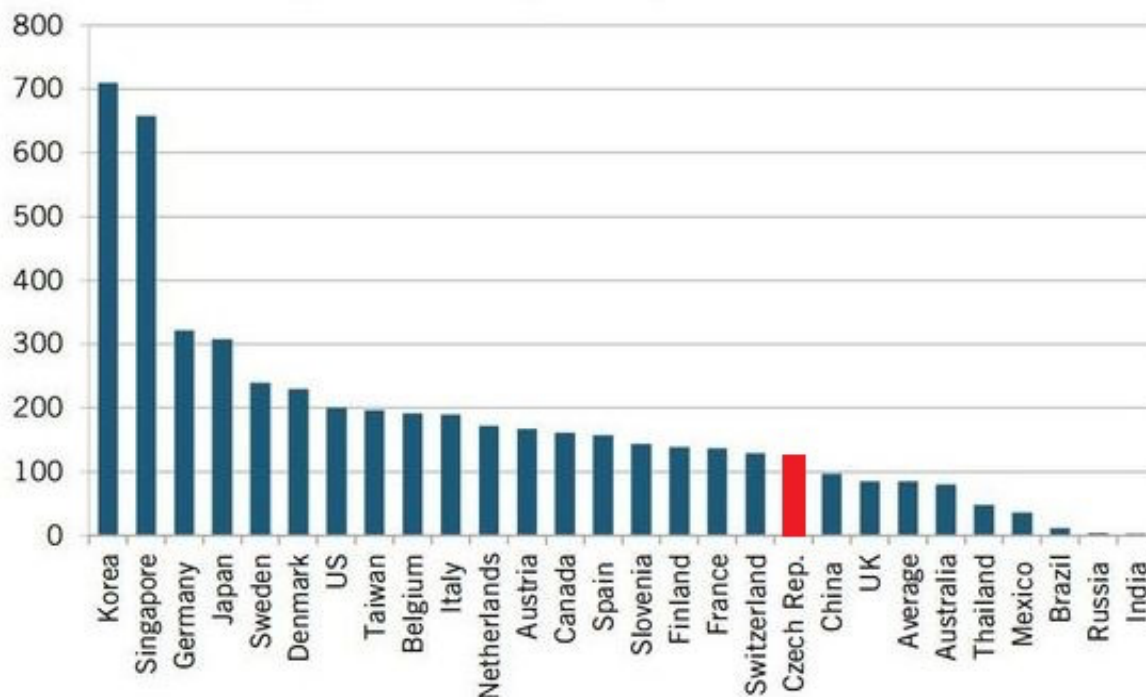
Graf 2: Využívání robotů podle velikosti firem v ČR v roce 2020

Zdroj: Pakt zaměstnanosti Plzeňského kraje

V roce 2020 využívalo robotů až 18 % firem působících ve zpracovatelském průmyslu, z grafu vidíme, že více než 60 % firem implementuje průmyslové a servisní roboty do své výroby. Největšímu zavádění automatizace z pohledu odvětví a to konkrétně 55 % využívá automobilový průmysl. V rámci EU jsou firmy z Česka s využíváním robotů nad jejím průměrem, Česká republika je na 11. místě, dokonce na třetím místě je Česko z pohledu využívání robotizace v automobilového průmyslu. (Gondorčík, 2021)

Graf 3: Míra robotizace, určená na 10 000 zaměstnanců v průmyslovém odvětví pro rok 2019

Zdroj: Mepodnikani.cz

Státem s nejrozvinutější mírou robotizace na poměr zaměstnanců byla v roce 2019 Jižní Korea, kde v poměru na jednoho robota pracovalo pouze okolo 14 zaměstnanců, v Evropě se touto dominancí chlubí státy jako jsou Německo i překvapivě Švédsko s Dánskem. Lépe, než ČR si vedou také státy Švýcarsko, Slovinsko a Finsko, neočekávaně horším je v tomto pohledu Spojené království. (Mepodnikani.cz)

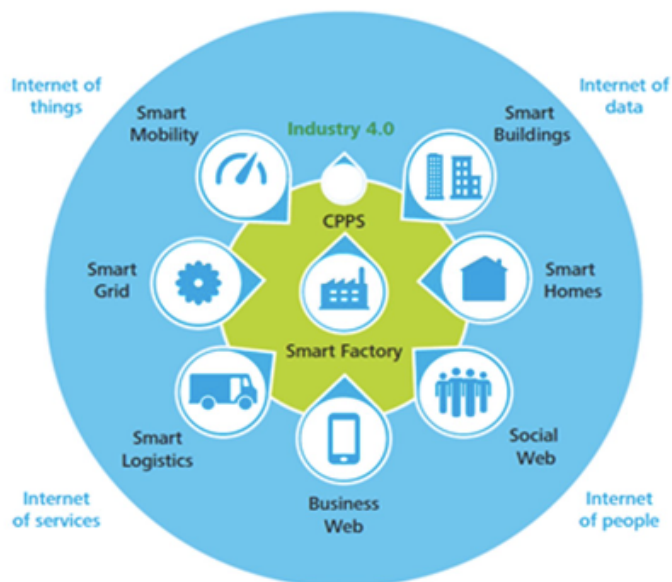
Všeobecně se dá očekávat, že vzestup v používání robotů zaznamená do budoucna stále výraznější nárůst jejich počtu a bude pronikat takřka do všech výrobních, distribučních odvětví a lidského prostředí. Hlavním cílem práce s roboty by mělo být jejich využívání v problematických podmínkách a rizikových oblastech, s ohledem na ochranu zdraví a životů. Jejich vývoj a výroba by měla být důsledně monitorována a měla by být, co nejlevnější. (Veber et al., 2018)

3.4 Internet věcí a služeb

S termínem Internet věcí (Internet of Things, IoT) přišel britský technologický inovátor Kevin Ashton, jedná se o spojení k pojmenování internetové kontroly a komunikace mezi různými inteligentními předměty, zařízeními. Propojení mezi těmito subjekty, dochází často bez zásahu člověka, uskutečňuje se především pomocí zařízení bezdrátového přenosu dat a internetového připojení. Komunikací těchto zařízení vznikají data a následně z nich informace, která jsou po jejich interpretaci pro člověka důležitá. Internet věcí pomáhá, díky digitální transformaci k optimálnímu vývoji a dokonalejší komunikaci mezi technologiemi v chytrých domácnostech, budovách, továrnách a sítích. (Veber, et al.)

Označení Internet služeb (Internet of Services – IoS) je nedílnou součástí konceptu inteligentní nebo také chytré výroby. Tento pojem představuje rozmanitou řadu funkcí a služeb, které jsou možné aplikovat uvnitř i mimo podnik. Pro vytvoření inteligentního výrobního závodu musí dojít k propojení moderních technologií s výrobním a logistickým procesem. Výsledkem pro tuto chytrou továrnu může být zvýšení příjmů a tím i zisků.

Obrázek 4: Koncept chytré výroby

Zdroj: Deloitte.

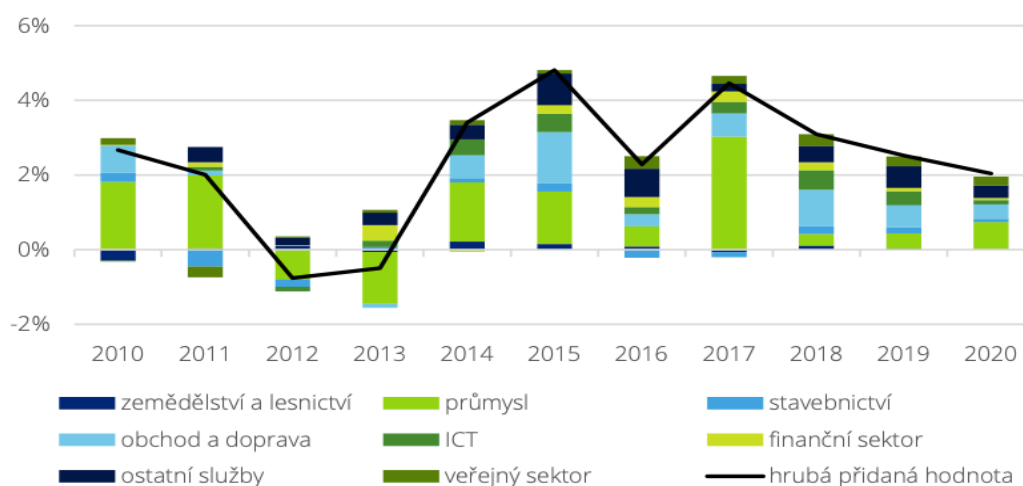
3.5 Uměla inteligence

Umělá inteligence (Artificial Intelligence – AI) je klíčovým článkem pro fungování současné digitální éry, zabývá se řešením a řízením náročných technologických systémů, obtížných výrobních nebo logistických procesů, dále také pomáhá v efektivní kooperaci dalších inteligentních zařízení v podniku. Umělá inteligence je pomocí algoritmů schopna z těchto aktivit vytvořit důležité informace pro obsluhu strojů, řídit tak optimalizaci vstupů do výroby a předvídat budoucí vývoj a rizika. Oproti obvyklému plánování pomocí metod operační analýzy umí na základě autonomního učení vypočítat mnohem flexibilnější, přesnější a chytrá řešení. AI začíná pomáhat člověku v jeho technologickém vývoji a účelnějšímu propojení člověk-stroj, tato technologie se využívá v administrativě, zdravotnictví, herním a energetickém průmyslu a v dále také v dopravě.

3.6 Průmysl 4.0 v ČR

Z historického hlediska je Česko úzce spjaté s průmyslovou tradicí, nástup nové průmyslové revoluce musí chápat jako výzvu a poskytnutou příležitost k zajištění konkurenceschopnosti a budoucnosti této tradice a životní úrovně na našem území. Hlavní odvětví průmyslu jsou strojírenský, automobilový průmysl, potravinářský, chemický, těžební, spotřební a zbrojní. Průmysl v České republice současné době tvoří více než jednu třetinu hospodářství, většina zdejší výroby je provázaná se zahraničními odběrateli, dochází zde k přímému exportu výrobků a zboží do řady evropských a mezinárodních ekonomik.

Graf 4: Růst HPH se složením dílčích odvětví

Zdroj: ČSÚ, Deloitte.

Strojírenství se řadí mezi nejdůležitější obory v České republice, výroba automobilů, dopravních prostředků, mechanických součástek a jednotlivých výrobků představuje okolo 55 procent globálního exportu do zahraničí. Důležitá je také jeho provázanost na našem území, kdy jsme schopni z jednotlivých součástek, vyrobených na našem území, vytvořit hotový výrobek připravený k vývozu. Důležitým prvkem českého průmyslu je také jeho obsazení z pohledu výrobních kapacit, průmyslové odvětví patří k nejdůležitějším poskytovatelům zaměstnání v našem státě, přes dělnické profese, inženýrské práce až k výzkumu a vývoji. Změny, které s sebou přinese zvětšená digitalizace a automatizace pomalu mění prostředí a strukturu ve všech firmách, podnicích a odvětvích v ČR. Pro uchování úrovně českého průmyslu je důležité prosadit integraci v oblasti vývoje a implementace technologií do výrobního procesu a běžného života, přizpůsobit se globalizaci a neignorovat zahraniční trendy. Veškerá průmyslová odvětví se musí adaptovat na přicházející dopady Průmyslu 4.0 a zkoušet vlastní nové nápady. Vzhledem k naší ekonomice je důležité si udržet technologický krok se zahraničními státy, být konkurenceschopní s jinými zahraničními dodavateli. Přehlížení této nové skutečnosti, může dojít k úpadku a následně další reorganizaci naší ekonomiky. (ČMKOS, 2017)

4. Aplikace vztahu sdílené ekonomiky a éry Průmyslu 4.0

Hlavním vlivem na dynamické rozšíření sdílené ekonomiky za posledních deset let do různých oblastí našeho života mají komunikační technologie společně s vysokorychlostním internetovým připojením, v dnešní době je již v běžném vlastnictví většiny domácností. Vlastnictvím chytrého mobilního zařízení společně s internetovým připojením umožňuje instalaci nezbytných aplikací, kde dochází k přímé interakci mezi osobami nabízejícími a poptávajícími a během několika málo minut vede k následnému sdílení služeb. (Analýza sdílené ekonomiky a digitálních platforem, 2017)

Vstup podnikatelů nebo zájemců o sdílení svých statků nebo služeb také mohou přilákat nízké vstupní bariéry nastavené na těchto trzích. Zkrátka postačí vytvořit internetovou platformu na sdílení a může začít bez dalších komplikací podnikat. Růst oblíbenosti sdílené ekonomiky podporuje i možnost použití rychlé platby pomocí internetových platebních platforem Google Pay, Paypal, GoPay, PayU, Apple Pay a další.

4.1 Ubytovací služby

Jedním z důležitých oblastí podnikání na trhu sdílení je poskytování ubytovacích prostor. Nejrozšířenější platformou pro poskytování možnosti ubytování je **Airbnb**. Pokud se nemovitost nachází v turisticky atraktivní lokalitě, mohou vlastníci pomocí krátkodobého pronajmutí přes tuto aplikaci generovat větší příjem než pomocí dlouhodobého pronájmu. Na aplikaci mohou zákazníci hodnotit jednotlivé ubytování, což motivuje vlastníka nemovitosti k nastavení jistého standardu k získání dobrého hodnocení a přilákání dalších zájemců. Naopak je tento druh služeb zajímavý i pro hosty, jelikož za krátkodobě pronajatý dům, byt nebo pokoj zaplatí zpravidla méně než v klasickém ubytovacím zařízení, vše se přitom řeší velmi rychle – online.

4.2 Doprava

Velká škála známých společností využívající principy sdílené ekonomiky právě v dopravě, která je ideálním místem k využití potenciálu a přínosů. Společnosti nabízejí především ve velkých městech sdílení začínající od jízdních kol, elektrických koloběžek, skútrů, motorek až k elektromobilům a k běžným automobilům.

Sdílení v automobilové dopravě můžeme rozdělit především na poskytnutí samostatného mobilního prostředku, jiným slovem carsharing, pro jednu osobu nebo sdílenou spolujízdu na způsob klasického auto-stopu.

Mimo sdílení automobilů je u nás rozšířená například služba **Rekolo**, které poskytuje sdílení více jak 2 000 jízdních kol v Praze, Brně, Olomouci a Českých Budějovicích. (Tyinternety.cz)

4.2.1 Carsharing

Carsharing funguje na formě pronajímání aut od jiných lidí, kteří ho momentálně nevyužívají, a to na krátký časový úsek – od řádů hodin nebo pár dnů. Tento způsob dopravy je vhodný pro jednotlivé plánované jízdy, například za návštěvou památek nebo za nákupy. Naopak na způsob pravidelného využívání k dojíždění do práce nebo školy se z finančního hlediska tato volba nevyplácí.

Mezi první společnosti, které nabízejí vlastní sdílené automobily patří americká společnost **Zipcar**, které vznikla již v roce 2000. Zájemce o půjčení vozidla se registruje v mobilní aplikaci, naskenuje řidičský průkaz, uhradí poplatek a dostane přístupovou kartu, přes aplikaci si zarezervuje automobil patřící společnosti, dostaví se na parkoviště a přes kartu si automobil odemkne. Společnost má i stanovený limit možné ujeté vzdálenosti a to je 200 mil, cena zahrnuje i pojištění řidiče a vozidla. Systém zabudovaný v automobilu sleduje čas i ujetou vzdálenost vozidla, podle těchto parametrů následně vypočítá poplatek za využití. Společnost působí v Evropě, Severní Americe a Asii, dohromady má přes 1 mil. členů, vlastní okolo 10 tis. automobilů. (Veber et al.)

Společnosti vyrábějící automobily zaregistrovaly velký zájem o poskytování carsharingu a samy se rozhodly vstoupit na tento trh. První společností se stala automobilová značka BMW, která využívá podobný systém jako **Zipcar** a založila službu **DriveNow**, která se využívala nejprve v německém Mnichově a poté expandovala do dalších zemí.

Podobné této službě se chystá nabídnout i česká Škoda Auto pomocí služby **Škoda Auto DigiLab**, která poskytuje projekty jako carsharingové HoppyGo, Uniqaway určené pro studenty a zaměstnance univerzit nebo sdílené elektrické skútry v Praze, **BeRider**. (Škoda Auto DigiLab)

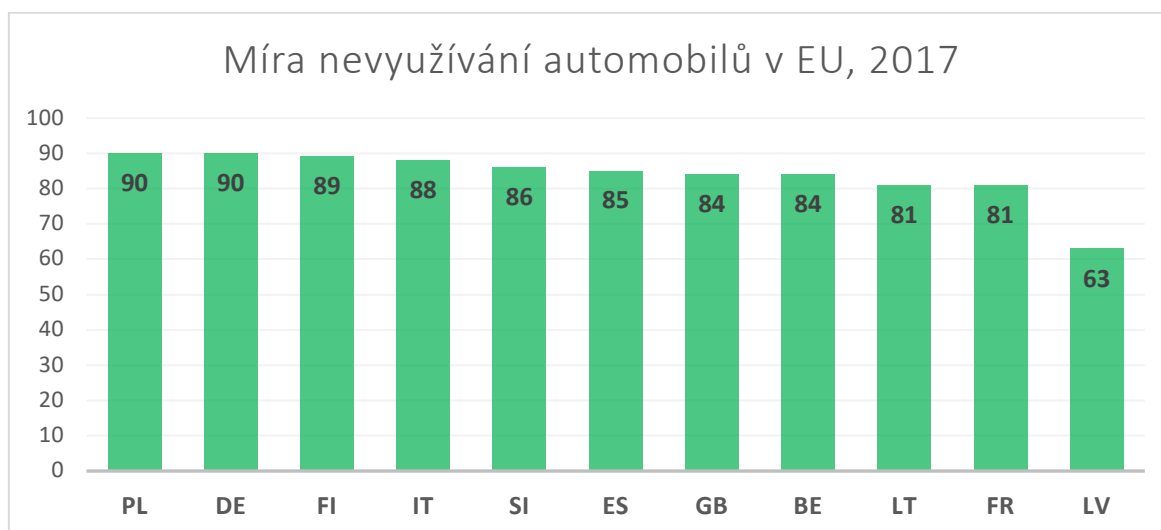
4.2.2 Sdílená spolujízda

Sdílená spolujízda je založena na jednoduché formě nabídky volného místa ve svém automobilu pro zájemce, kteří mají stejný směr nebo cíl cesty. Mezi nejznámější společnosti nabízející tuto formu služby jsou **BlablaCar**, **Lyft** nebo známější **Uber**.

Společnost **Uber** se po rychlé expanzi vyskytuje v 66 zemích světa, 507 městech, má 6 700 stálých zaměstnanců a několik tisíc smluvně domluvených řidičů, kteří používají svůj vlastní automobil nebo patřící společnosti. **Uber** poskytuje především přepravu osob, na způsob taxislužby nebo také přepravu zásilek a nákladů. Společnost vznikla v roce 2009, o mohutné expanzi vypovídají i její tržby, v roce 2013 se její tržby rovnaly 104 mil USD, o dva roky poté 1,5 mld. USD. Společnost si nárokuje podíl za zprostředkování v hodnotě 20 % z ceny každé jízdy. Proti službě se již postavila řada metropolí i států, k jejímu zákazu došlo kupříkladu v Maďarsku a samotných městech Barcelona, Frankfurt nebo Vancouver. Dochází zde ke konfrontaci s nabídkou místních taxi-služeb, které jsou oproti ní dražší, než právě služby společnosti **Uber**. (Veber et al.)

Mezi velké výhody řadíme regulaci počtu automobilů v dopravních špičkách, především ve velkých městech, dalším benefitem může být také snížení využití parkovacích míst. Tento typ spolujízdy se může perfektně spojit s cestováním nebo se přidat ke způsobu městské hromadné dopravy a snížit závislost na automobilové dopravě právě ve velkých městech.

Graf 5: Míra nevyužívání automobilů napříč EU v %, 2017

Zdroj: vlastní zpracování, data Eurostat

4.3 Finance

Sdílená ekonomika se nevyhnula ani světu financí, ukázkou může být forma zvaná crowdfunding, jedná se o způsob financování zajímavých projektů nebo iniciativ, které mohou vést k naplnění stanoveného rozpočtu od příspěvků obyčejných lidí nebo investorů. Obvykle se na projekt skládají menší částky, v řádů stovek a tisíců od širokého spektra lidí, které představený projekt oslovil a nadchl. Zájemci o půjčku svůj projekt zveřejní na jedné z crowdfundingových webů, mezi nejznámější jsou **Kickstarter**, **GoFundMe**, **HitHit**, **Zonky** tyto platformy zprostředkovávají transakce mezi investorem a věřitelem, který je také hlavou celého projektu.

„P2P funding nebo také crowdfunding spadají do šedé zóny z hlediska definice sdílené ekonomiky. Sice nedochází ke snížení transakčních nákladů na párování dlužníků s věřiteli pomocí digitálních platforem, ale nejedná se o sdílení v klasickém slova smyslu. Věřitel poskytující své finanční zdroje se jich vzdává na dobu splatnosti půjčky, během níž s nimi nemůže nakládat. To, co se ve skutečnosti sdílí, je riziko mezi věřiteli.“
(Deloitte., 2017)

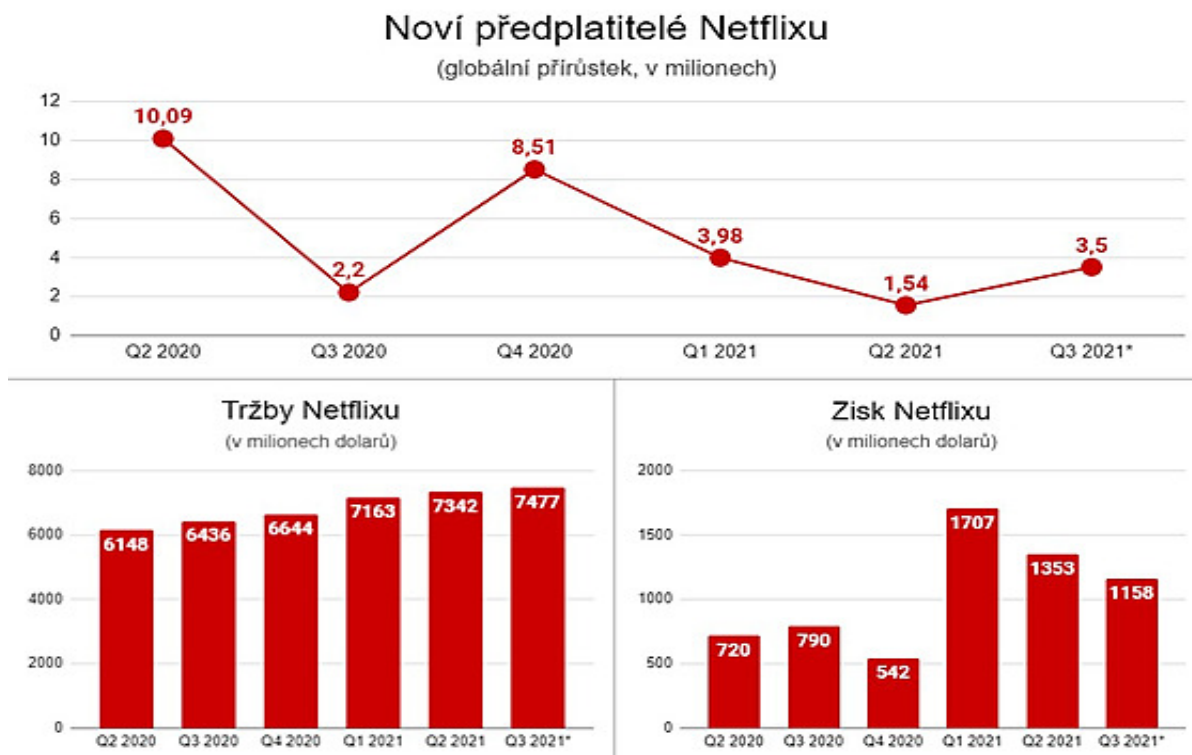
Ve sdílení financí se objevuje stejná situace jako v předešlých oblastech sdílení, stává se přímou konkurencí tradičním finančním odvětvím, především společnostem poskytujícím peníze, v tomto případě především bankám. Očekává se, že si právě banky svůj vliv a komparativní výhodu udrží, a to především díky nenáročným zdroji financování v podobě depozitů od domácností, ale jejich postavení může systémem crowdfundingu klesnout.

4.4 Mediální služby

Dynamicky vývoj zájmu za posledních pár let zaznamenaly společnosti jako jsou kupříkladu **Netflix**, **YouTube**, **Spotify**. To především z toho důvodu, že spotřebitel v dnešní době nechce hudební a filmové titulky vlastnit přímo, ale je pro něj lákavější pořídit si širší nabídku produktů za relativně stejnou částku. Po úhradě měsíčního nebo ročního poplatku má možnost neomezeného přístupu pomocí digitálních technologií k obsahu, který ho zrovna láká. Vlastník práv například filmu poskytne práva k přehrávání mediální službě, která ho následně poskytne svým zákazníkům. Například internetová stránka **YouTube** poskytuje svůj obsah zcela zdarma, ale jen na základě příjmů z reklam umístěných na stránce je schopna generovat zisky a uhradit práva vlastníkům, kteří sdílejí svůj obsah právě na této platformě.

Americký online poskytovatel filmů a seriálů **Netflix** měl při začátku pandemie s tím spojených lockdownů rekordní zájem ze strany předplatitelů, jeho zisk se meziročně v letech 2020 a 2021 více jak ztrojnásobil, viz. obrázek níže.

Obrázek 5: Vývoj a ekonomické údaje společnosti Netflix, 2020,2021

Zdroj: Netflix

4.5 Práce a vzdělání

Najímání potřebné pracovní síly k jednorázovým projektům na krátkou dobu, to je možné i přes aplikace jakou jsou **Freelancer** nebo **TaskRabbit**. Jinými slovy digitální freelancing je nový trend, který se uchytil na trhu práce. Od získání profesionálů v oborech, jako je IT technologie až po domácí práce, to vše je možné získat přes freelancing. Po dokončení domluvené práce závazek končí a pracovník čeká na další nabídky práce, to mu umožňuje navýšit své příjmy bez závislosti na stanovenou pracovní dobu, tato flexibilní forma výdělků může být vhodná především pro studenty nebo také jako zvýšení příjmů k hlavnímu nebo částečnému pracovnímu poměru. (Freelancing.school)

Pořádání vzdělávacích kurzů přes digitální technologie online, to nabízí společnosti **Khan Academy**, **edX** a **Coursera** u nás jsou to kupříkladu **Seduo**, **Nostis**. Tyto služby jsou většinou poskytovány bezplatně nebo za menší příspěvek. Společnost **Khan academy** nabízí online vzdělání od matematiky, chemie, historie, zdravotnictví až k finančnictví. Jedná se o neziskovou organizaci, která všechny své kurzy nabízí bezplatně nebo formou dobrovolných jednorázových nebo měsíčních darů. Kurzy jednotlivých předmětů jsou rozděleny do jednotlivých tříd, kde si nejdříve pustí vzdělávací video a dále procvičují, získávají body dle své úspěšnosti. Cílem této organizace je zpřístupnění kvalitního vzdělání pro co největší komunitu lidí, a to i zdarma, pro lidi, kteří nemají přístup ke kvalitnímu vzdělání.

5. Společnost Airbnb

Služba **Airbnb** vznikla v roce 2008 v Kalifornii a nyní se 75 % jeho služeb vyskytuje v zahraničí. V roce ubytovala 2014 v průměru každou noc 425 tis. lidí, v součtu celkově 155 mil. za celý kalendářní rok. Pro porovnání s jednou z největších sítí hotelů na světě značkou Hilton za stejné období ubytovala 127 mil. lidí. (Veber, et al.)

Nabízení služby **Airbnb** je postaveno od začátku pod hlasitou kritiku konvenčních forem ubytování i správních orgánů, z důvodu nezdanění svých příjmů. V některých státech nebo navštěvovaných městech se začalo s regulací této služby. V roce 2016 je v Berlíně zakázáno si pronajmout celý byt, ale pouze jeden samostatný pokoj, s pokutou 100 tis. eur. Volnější podmínky má **Airbnb** například zatím v Paříži, která patří k nejnavštěvovanějším městům na světě, každoročně jí navštíví okolo 20 mil. lidí. Služba **Airbnb** v centru Paříže umožňuje několikanásobně vyšší zisk než za klasický pronájem. Tím je ovlivňován i trh s byty, které jsou kupovány za účelem sdílení na **Airbnb** místo běžného pronájmu. Zájem vlastníků pronajímat byty přes platformu **Airbnb** nebo nastavení vyššího pronájmu, zapříčinil opuštění chudší třídy obyvatelstva. (Veber, et al.)

5.1 Digitalizace trhu s ubytováním

Počátek digitalizace trhu s ubytováním se nastartovalo v roce 2008 uvedením do provozu internetových stránek společnosti **Airbnb**, necelý měsíc můžeme registrovat i první nabídku na českém trhu s ubytováním, jednalo se o první ubytovací prostory v Praze. V roce 2012 tato společnost, právní formou akciová společnost, zprovoznila mobilní aplikaci pro systém Android a za nedlouho poté i pro systém iOS. (Veber, et al.)

5.2 Efektivnost moderních technologií

5.2.1 Personifikace

Pokud vstoupíte na stránky **Airbnb** ze svého mobilního zařízení, bude vám doporučeno stáhnout si zdarma mobilní aplikaci podle vašeho operačního systému do vašeho smartphonu. Každý krok na stránkách i mobilní aplikaci této značky je důkazem efektivity moderních technologií, není jednoduché najít správnou rovnováhu mezi více potřebami zákazníků – tolika jazyky a názory, ale s aplikací vytvořenou pro společnost **Airbnb** mají všichni uživatelé pocit, že služba byla vytvořena právě pro ně. Lidé hledají při cestování ty nejlepší zážitky, které si chtějí pamatovat, právě přes tuto společnost si

mohou vybrat ubytování dle jejich preferencí. Jedná se o časově i finančně jednodušší a intuitivní způsob nabízení ubytování.

5.2.2 Marketing

Po vydaných nákladech na vytvoření systému nabídky, se platforma zaměřila k získání velkého počtu potencionálních uživatelů a to pomocí tzv. influencerů. Pomocí rozšířených sociálních sítí se úspěšně obrátila na populární lidi, který tento způsob získání ubytování např. při cestování prezentovali svým fanouškům. Společnost získala skokově několik milionů uživatelů, kteří si sami vyzkoušeli, poznali výhody tohoto zprostředkování a tím si oblíbili služby tohoto zprostředkovatele.

5.2.3 Komunikace a platba přes Airbnb

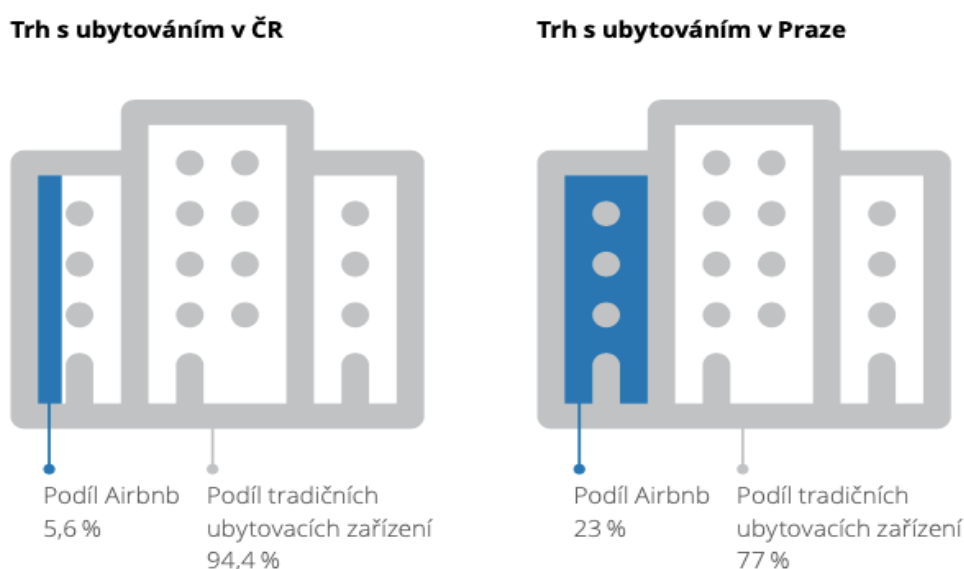
Po vybrání vámi zvoleného ubytování vás sama platforma spojí s pronajímatelem – hostitelem, tato komunikace probíhá přímo na této platformě pomocí jednoduchého online chatu. I toto můžeme řadit mezi velké výhody této platformy, komunikace probíhá přímo přes stránky nebo aplikaci tohoto zprostředkovatele. Kontrola nad platebním tokem je také pod záštitou platformy, která se tím usiluje zaručit ochranu jednak hostů tak i hostitelů, tak aby nedocházelo k nekalému jednání hostů nebo podvodům ze strany hostitelů.

Kontrola nad platebním tokem je tedy pod této platformy, která se tím pokouší zaručit ochranu hostitelů a hostů, aby nedošlo k nekalému jednání nebo podvodů ze strany hostitelů. Povinnost platby za rezervaci, platba kauce, možnost finanční náhrady, systém ratingového hodnocení a psaní recenzí k nabídce jsou také jedny z důvodů efektivního uplatňování moderních technologií na trh s ubytováním.

5.3 Ekonomické údaje

Nárůst výskytu sdílení ubytování získalo i na trhu v České republice. Pohledem na tyto dva grafy s daty z roku 2017 si můžeme všimnout bezmála čtvrtinového podílu **Airbnb** v turisticky atraktivní destinaci hlavního města Prahy. V hlavní městě se začíná opakovat podobný sociální trend jako například v Paříži, chudší obyvatelé si nemohou dovolit bydlet v přímo centru města a ustupují mnohem finančně zajímavějším turistům.

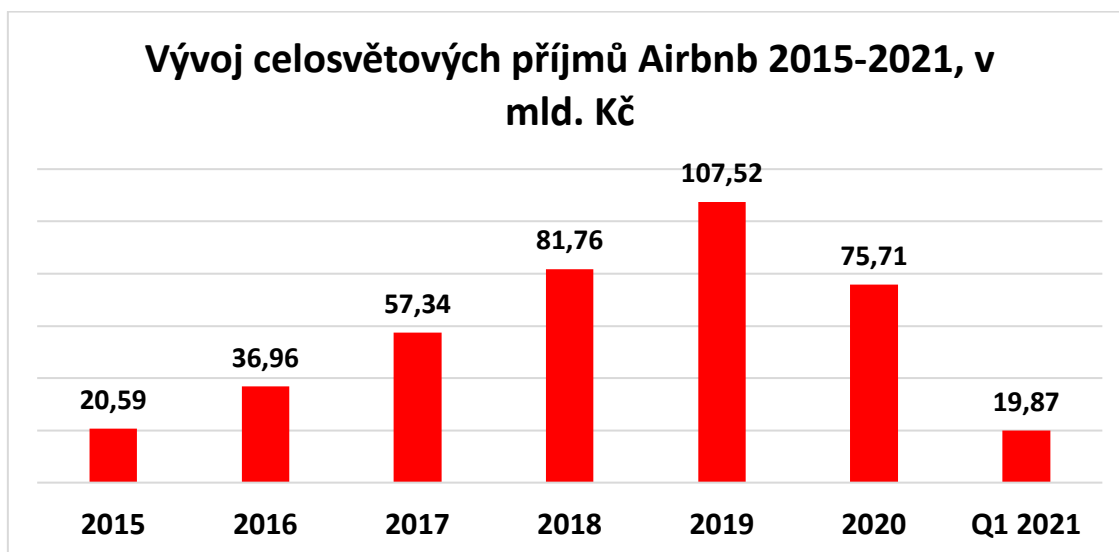
Obrázek 6: Podíl společnosti Airbnb na ubytování

Zdroj: Deloitte

V našem hlavním městě bylo za sledované období roku 1.4. 2016 do 31.3. 2017 v nabídce více než 18 000 ubytovacích kapacit, proto se také řadí mezi desítku významných destinací vzhledem k ubytování přes **Airbnb**. Ve sledovaném období hosté utratili více než 2,1 mld. Kč a sama Praha, která jako řada velkých evropských měst nastavila zpoplatnění této služby získala okolo 50 milionů korun. Z role hostů se stala úspěšná podnikatelská branže, v pozorovaném období bylo možné sledovat „hosty“, kteří nabízejí i okolo 90 ubytovacích prostor, pro které mohou znamenat i roční příjmy kolem 40 mil. korun. (Veber, et al.)

Graf 6: Vývoj příjmů Airbnb 2015–2021

Zdroj: vlastní zpracování, data: Airbnb.com

6. Metodika a cíl práce

6.1 Cíle práce

Hlavním cílem této závěrečné práce je v teoretické, tak i praktické části přiblížení oblastí sdílené ekonomiky, zhodnocení důvody jejich efektivnosti u zákazníků v návaznosti na moderní technologie, které se postupně vyvíjeli až k do dnešní moderní doby a používají se k rozšíření sdílené ekonomiky.

Praktická část mé bakalářské práce si za hlavní cíl klade určit jednotlivé důvody efektivnosti moderních technologií na rozšíření sdílené ekonomiky. Dalším cílem je také zjistit míru využívání jednotlivých oblastí sdílené ekonomiky od zákazníků, na základě jejich názorů a hodnocení.

6.2 Metodika

Pro teoretickou část závěrečné práce bylo nutné získat dostatečného množství informací z odborné literatury a internetových zdrojů, které se věnují tématu a otázce sdílené ekonomiky. Rozsah, forma a potencionální vývoj sdílení je jako oblast ekonomiky pro stále velkou řadu odborníků do budoucna v otázce, proto bylo nutné získání, co nejvíce informací ke správné interpretaci sdílené ekonomiky. Využití analýz a výzkumných textů od rozličných zdrojů, například od společnosti Deloitte., která se věnovala po podrobné analýze a zkoumání rozsahu sdílení až k odborné práci Evropské agentury pro ekonomiku sdílení vytvořené pro Evropskou komisi.

6.3 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření bylo vytvořeno přes internetovou stránku Survio.com, která se zaměřuje na měření spokojenost, hodnocení, tvorbu dotazníků, anket a marketingových průzkumů. Dotazník byl rozeslán přes sociální sítě Instagram, Facebook, byl tedy šířen pouze v elektronické podobě přes tyto sociální sítě.

Hlavním cílem vytvořeného dotazníku bylo zjistit praktické zkušenosti a názory respondentů na sdílenou ekonomiku, jaké konkrétní technologie vycházející z Průmyslu 4.0 využívají v České republice k opatření nabídky jednotlivých služeb sdílené ekonomiky.

K výsledkům dotazníkového šetření provedeného přes společnost Survio.com jsem využil popisné statistiky, tedy interpretaci výsledků na absolutní a relativní četností, která budou doprovázet koláčové diagramy a sloupcové grafy.

6.3.1 Formulace hypotéz a výzkumného problému

Společně s tvorbou dotazníkového šetření je nutné si vytvořit výzkumné otázky, které mají za úkol řešit daný výzkumný problém, tedy i cíl mé závěrečné práce. Z výsledků dotazníkového šetření se hledají odpovědi na tyto otázky:

1. Respondenti, kteří neznají sdílenou ekonomiku je výrazně méně než respondentů, kteří znají podstatu Průmyslu 4.0.
2. Většina dotázaných (přinejmenším 65 %) využívá služby sdílené ekonomiky pomocí moderních Technologií 4.0, ale menší procento respondentů si nedokáže nic představit pod pojmem Průmysl 4.0.
3. Respondentů, kteří využívají službu mediální služby je více než těch, kteří využívají ubytovací služby.
4. Hlavním důvodem uplatnění nabídky sdílené ekonomiky je pro respondenty rychlost a pohodlí.

6.4 Efektivnost vybraných Technologií 4.0 na sdílenou ekonomiku

Podle výsledků vyplývajícího z dotazníkového šetření se většina respondentů uchyluje k nabídce služeb sdílené ekonomiky především kvůli snadnému a pohodlnému obstarání jednotlivých služeb přes různé technologie Průmyslu 4.0. Cenový faktor služeb působí na respondenty jako druhotný oproti této okolnosti. V závěru práce je obsaženo porovnání jednotlivých služeb, které využívají moderních technologií a jejich dané návaznosti na nynější vývoj oblastí ve sdílené ekonomice.

Mezi oblasti, které jsem ve svém dotazníkovém šetření uvedl jsou služby působící v oblasti ubytování, dopravy, finančnictví a mediálním prostředí. Konkrétně mě zajímal názor, hodnocení nabídky, která je formovaná především přes internetové stránky nebo aplikace na mobilních telefonech, a které tyto oblasti přes dané technologie využívají, jaké jsou pro společnost ty nejdůležitější.

7. Praktická část

7.1 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření proběhlo elektronickým způsobem přes společnost Survio.com, z časového hlediska se uskutečnilo v průběhu přelomu února a března v roce 2022. Zúčastnilo se ho celkem 133 lidí – respondentů – z toho byla nadpoloviční většina žen, konkrétně 91 a mužů se na dotazníkovém šetření podílelo 42. Rozdělení podle věkové kategorie je ztvárněné v tabulce č.1.

Tabulka 1: Rozdělení respondentů dle věkové kategorie

Věková kategorie	Absolutní vyjádření	Relativní vyjádření
0 - 19 let	13	9,8 %
20 - 30 let	78	58,6 %
31 - 40 let	32	24,1 %
41 - 60 let	8	6,0 %
61 a více let	2	1,5 %

Zdroj: vlastní zpracování

Věk respondentů je rozděleno do 5 věkových kategorií, každá má své zastoupení v tomto dotazníkovém šetření. Nejvíce z oslovených respondentů patří do věkové kategorie 20–30 let, relativní vyjádřením je to právě 58,6 % všech respondentů.

Dalšími identifikačními údaji po pohlaví a věku respondentů je počet obyvatel v místě, kde žijí, nejvyšší dosažené vzdělání respondentů nebo také hrubý měsíční příjem, a to především kvůli lepšímu obrazu o složení odpovídajících na otázky v dotazníkovém šetření.

Tabulka 2: Rozdělení respondentů dle formy nejvyššího dosaženého vzdělání

Nejvyšší dosažené vzdělání	Absolutní vyjádření	Relativní vyjádření
základní	8	6,0 %
středoškolské bez maturity	23	17,3 %
středoškolské s maturitou	72	54,1 %
vysokoškolské	30	22,6 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 3: Rozdělení respondentů dle hrubého měsíčního příjmu

Hrubý měsíční příjem	Absolutní vyjádření	Relativní vyjádření
méně než 15 000,-	84	63,2 %
15 000 - 24 999,-	20	15,0 %
25 000 - 39 999,-	23	17,3 %
více než 40 000,-	6	4,5 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4: Rozdělení respondentů dle počtu obyvatel v místě, kde mají své bydliště

Počet obyvatel bydliště	Absolutní vyjádření	Relativní vyjádření
méně než 10 000 obyvatel	68	51,1 %
10 000 - 49 999 obyvatel	19	14,3 %
50 000 - 100 000 obyvatel	28	21,1 %
více než 100 000 obyvatel	18	13,5 %

Zdroj: vlastní zpracování

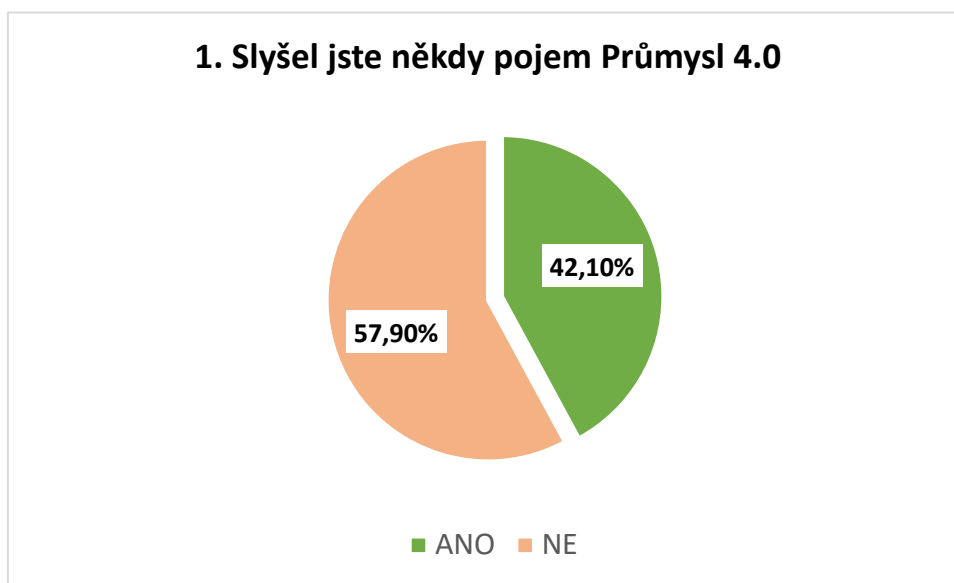
Největší počet respondentů (54,1 %) má ukončenou střední školu s maturitou, což koreluje s mladým věkem respondentů, čímž můžeme usuzovat, že většina respondentů jsou lidé, kteří stále studují a jejich měsíční příjem je tedy nižší než průměrní měsíční mzda v ČR (37 499,-, 2022).

7.1.1 Povinné otázky pro všechny respondenty

Část dotazníku byla složena s povinných otázek pro všechny respondenty, jednalo se o obecné otázky, které poté mohly, dle druhu odpovědi, vést k dalším navazujícím otázkám. Jejich společné hodnocení, bude v tabulkách níže.

První povinná otázka, která se týkala tématu dotazníkového šetření je: Slyšel jste někdy pojem Průmysl 4.0? Výsledné odpovědi jsou obsažené v grafu.

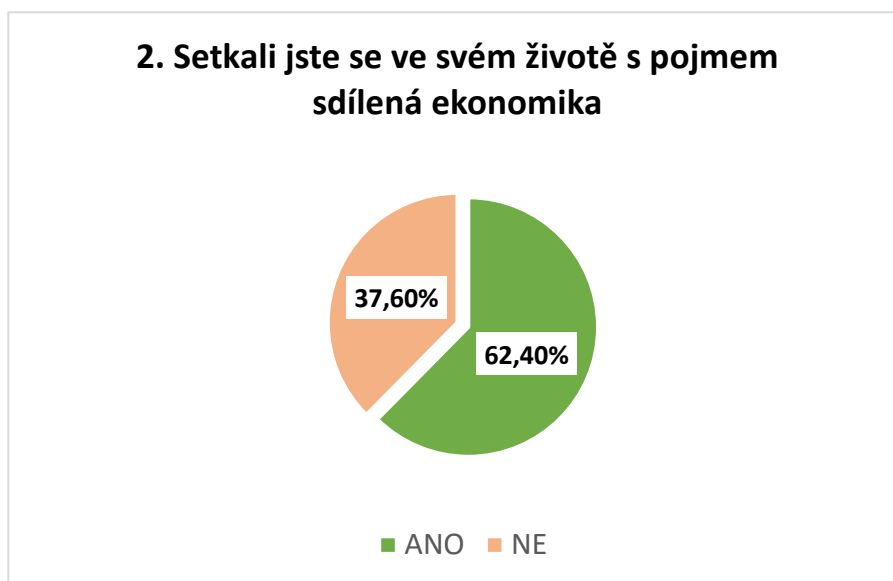
Graf 7: Relativní vyjádření výsledků otázky č. 1

Zdroj: vlastní zpracování

Více než polovina odpovídajících tj. 77, tedy 57,9 % respondentů nikdy neslyšela o pojmu Průmysl 4.0. Vzhledem k velkému podílu mladých lidí, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření je tato odpověď překvapivá, jelikož právě tyto technologie spadající pod tento koncept bývají u těchto mladších lidí ve velké oblibě. Z čehož můžeme usuzovat, že společnost vnímá technologie Průmyslu 4.0, jinými slovy Technologie 4.0, ale nevnímá celkový koncept.

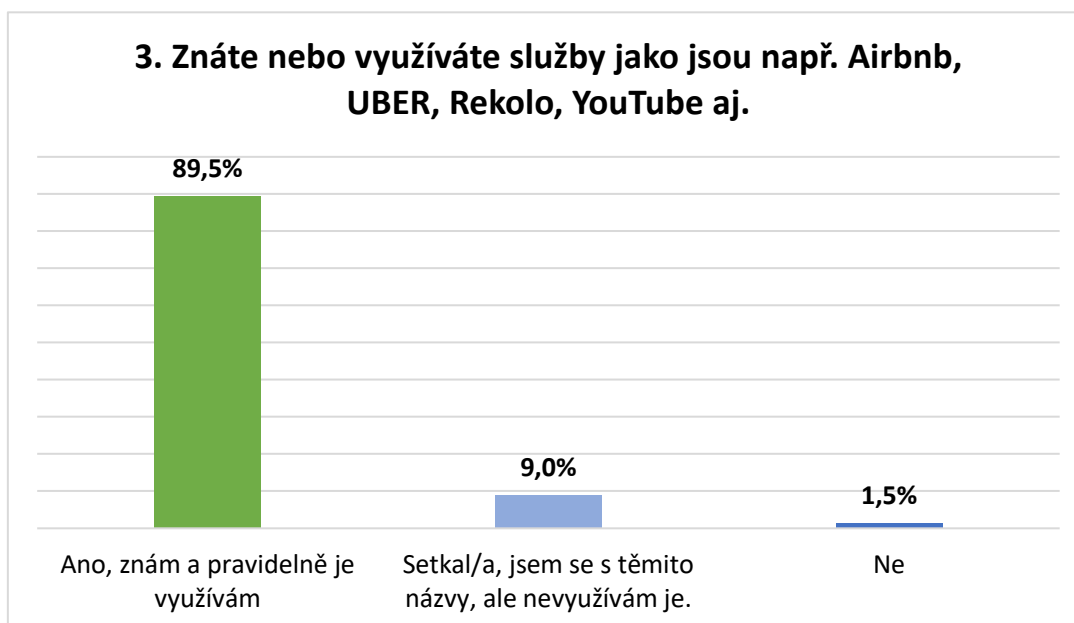
Graf 8: Relativní vyjádření výsledků otázky č. 2

Zdroj: vlastní zpracování

Druhá otázka z dotazníkového šetření se zaměřila na znalost pojmu sdílená ekonomika mezi respondenty. Více než 62 % všech respondentů odpovídá – to konkrétně 83, že se setkali s pojmem sdílená ekonomika a dokázali by ho konkrétněji přiblížit. Naopak necelých 38 % všech respondentů se slovem sdílená ekonomika do této doby neseťkalo.

Graf 9: Relativní vyjádření výsledků otázky č. 3

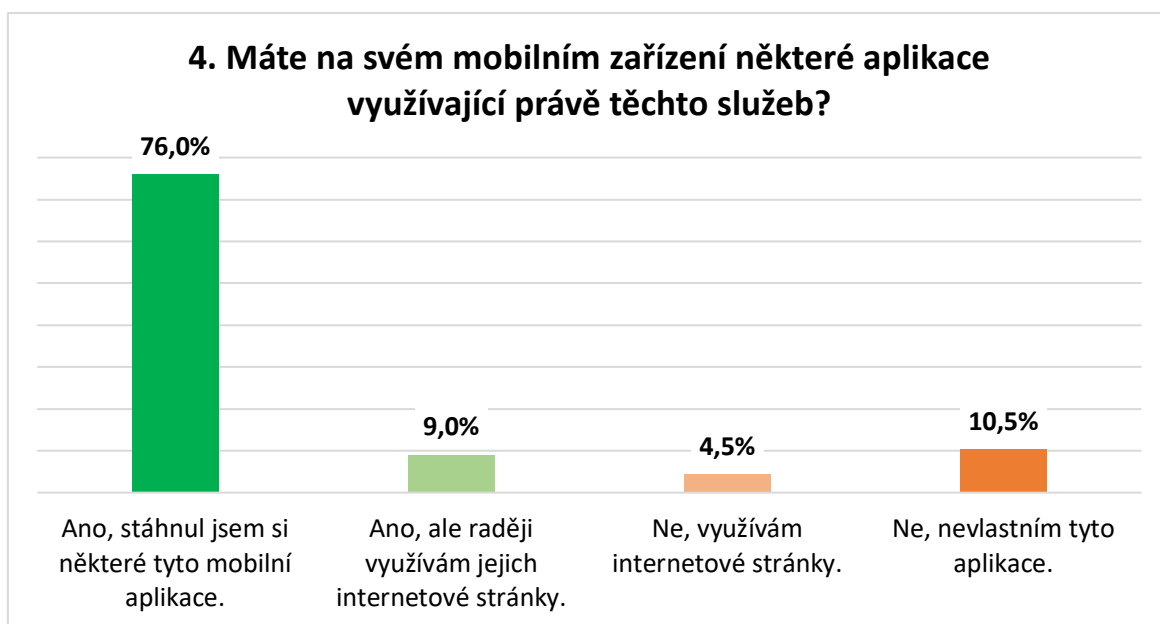

Zdroj: vlastní zpracování

Další povinnou otázkou byla otázka: „Znáte nebo využíváte služby jako jsou např. Airbnb, UBER, Rekol, YouTube aj.“ Téměř každý z respondentů, kteří se podíleli na vypracování dotazníkovém šetření zná tyto platformy nebo je také využívá v ke svému životu. Tyto výsledky můžeme opřít hlavně o strukturu věkové kategorie dotazníkového šetření, která se z velké části týkala odpovědí od mladších generací, pro které jsou služby velmi oblíbené.

„Nadužívání slovní vazby „sdílená ekonomika“ ve „veřejném prostoru“, vede mnohé politiky k přesvědčení, že pokud se k tomuto fenoménu nějakým způsobem „přihlásí“ (nejlépe frázemi typu „nelze bránit pokroku“) a pozitivně jej přijmou, budou vnímáni – zejména mladší generací – jako „moderní“ a pokrokoví.“ (Veber, et al.)

Graf 10: Relativní vyjádření výsledků otázky č. 4

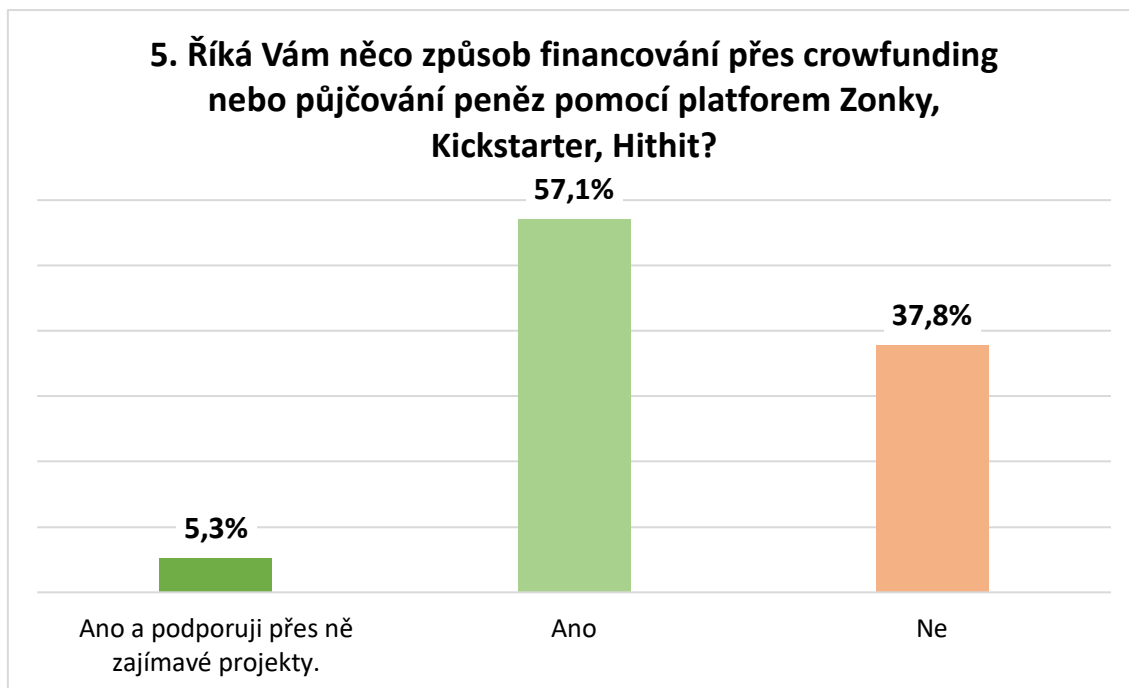

Zdroj: vlastní zpracování

Čtvrtá otázka se ptala respondentů na vlastnění aplikací, které nabízejí platformy sdílené ekonomiky na jejich mobilních zařízení – telefonů. 76 % respondentů používá ke své poptávce po jejich službách konkrétní mobilní aplikace, 9 % vlastní mobilní aplikace, ale raději využívá internetové stránky nabízejících. Bezmála 5 % respondentů nevlastní mobilní aplikace využívající konceptu sdílené ekonomiky, ale raději k opatření služeb využívá pouze internet. Zbýlých 10,5 % odpovídajících nevyužívá mobilní aplikace ani internetové stránky k opatření nabídky sdílené ekonomiky. Navazující otázka k této

otázce bude v části pro vybrané respondenty, zaměřená na konkrétní mobilní aplikace či internetové stránky.

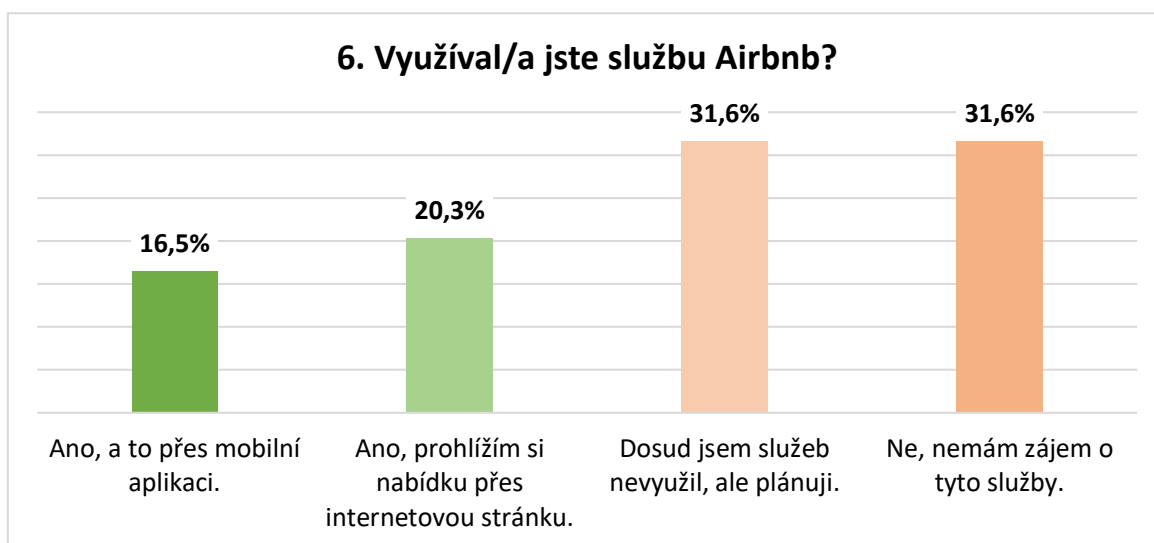
Graf 11: Relativní vyjádření výsledků otázky č.5

Zdroj: vlastní zpracování

Následující otázka se týkala platforem zakládající si na způsobu nového financování, ať už poskytování peněžních půjček nebo financování kreativních lidí, kteří vytvořili zajímavý projekt a potřebují k jeho realizaci finanční prostředky. Většina respondentů, a to konkrétně v součtu 62,4 % - 83 zná názvy platforem poskytující tyto finanční služby, z nichž 7 – 5,3 % jsou ochotni podporovat nebo půjčovat své peníze pomocí platformy typu Kickstarter, GoFundMe, HitHit, Zonky, které zprostředkovávají tento finanční tok. Z výsledků šetření můžeme vidět, že zmíněné platformy jsou známe především pro mladou generaci, které taky nabízejí alternativu investice – Zonky, nebo naopak jako způsob financování vlastních podnikatelských nápadů od uživatelů této platformy. Většina crowdfundingových platforem působí především přes své webové stránky, až na výjimku Kickstarteru a českého spotřebitelského poskytovatele (zprostředkovatele) úvěrů Zonky.cz.

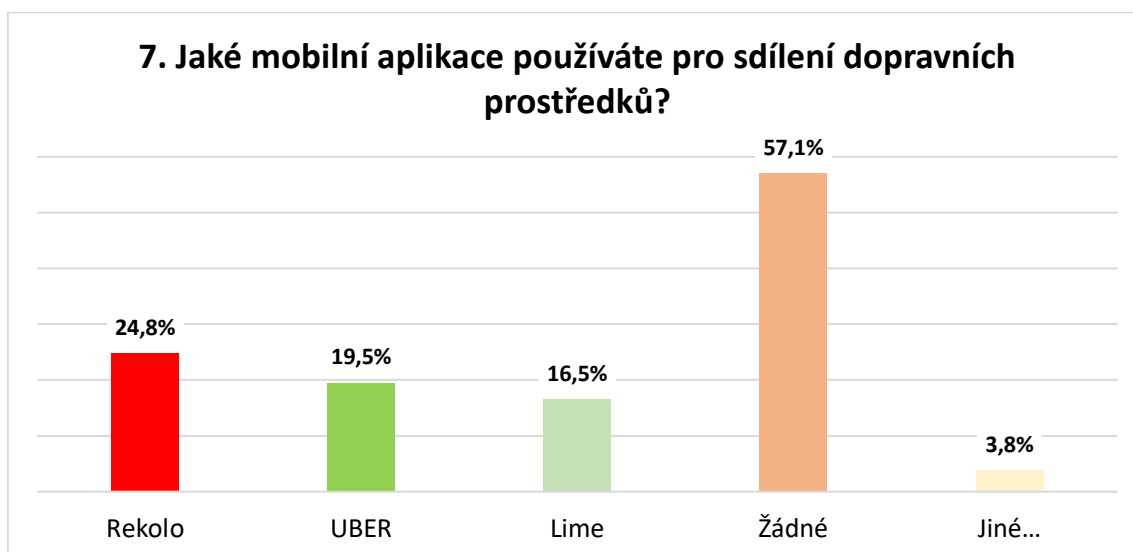
Graf 12: Relativní vyjádření výsledků otázky č.6

Zdroj: vlastní zpracování

V pořadí šestá povinná otázka zkoumala další oblast sdílené ekonomiky – ubytovací službu Airbnb. Více než 36 % respondentů využilo nabídky pocházející z této služby ke zprostředkování místnosti nebo bytu pro svůj pobyt nebo dovolenou. Z nichž 16,5 % odpovídajících využívá k prohlížení nabídky staženou mobilní aplikaci a zbylých 20,3 procent využívá internetových stránek této služby, využívající koncept sdílené ekonomiky. Nad touto službou v budoucnu uvažuje i 31,6 % respondentů a stejný počet se přiklání k negativnímu postoji k tomuto způsobu ubytování.

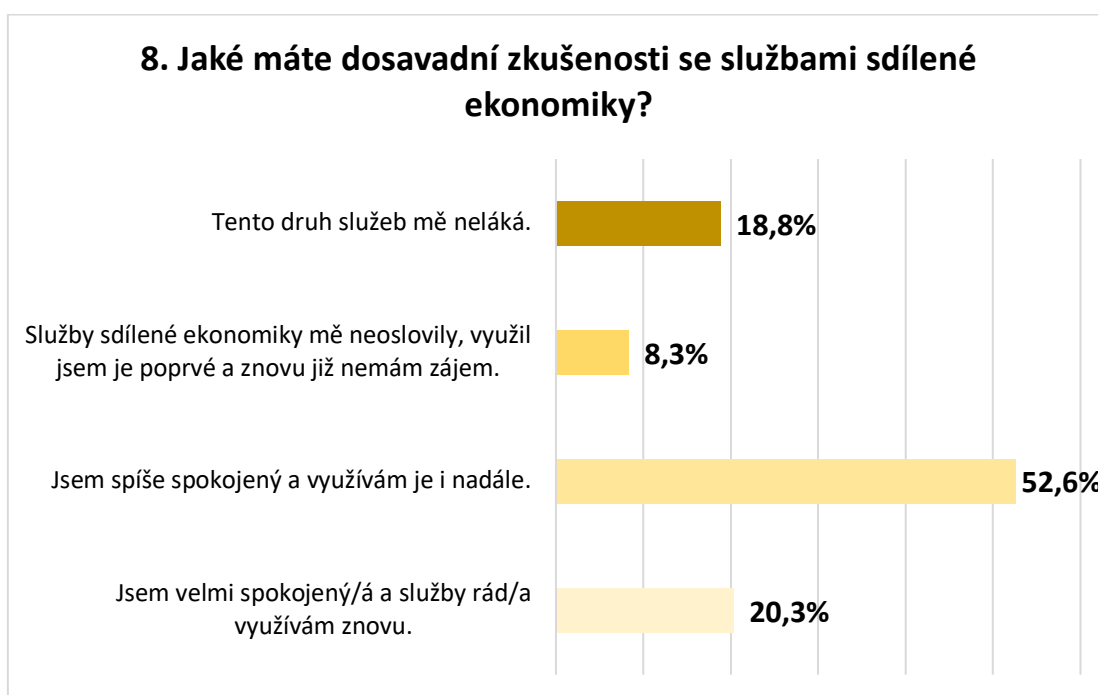
Graf 13: Relativní vyjádření výsledků otázky č.7

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi nejoblíbenější společnosti se dle respondentů řadí poskytovatel sdílených kol Rekol, které působí také v Českých Budějovicích. Dále také využívají aplikaci americké společnosti UBER, pro sdílenou spolujízdu automobilem a společnost Lime, která především poskytuje sdílené elektrické koloběžky a jízdní kola. Z výsledků odpovědí můžeme vyhodnotit, že nadpoloviční většina respondentů stále raději využívá své vlastní dopravní prostředky, což může mít i za následek, že většina respondentů pochází z menších měst a obcí, musejí tedy dojíždět, navíc služby sdílené dopravy nejsou v těchto oblastech v takové míře rozvinuté, jako ve velkých městech.

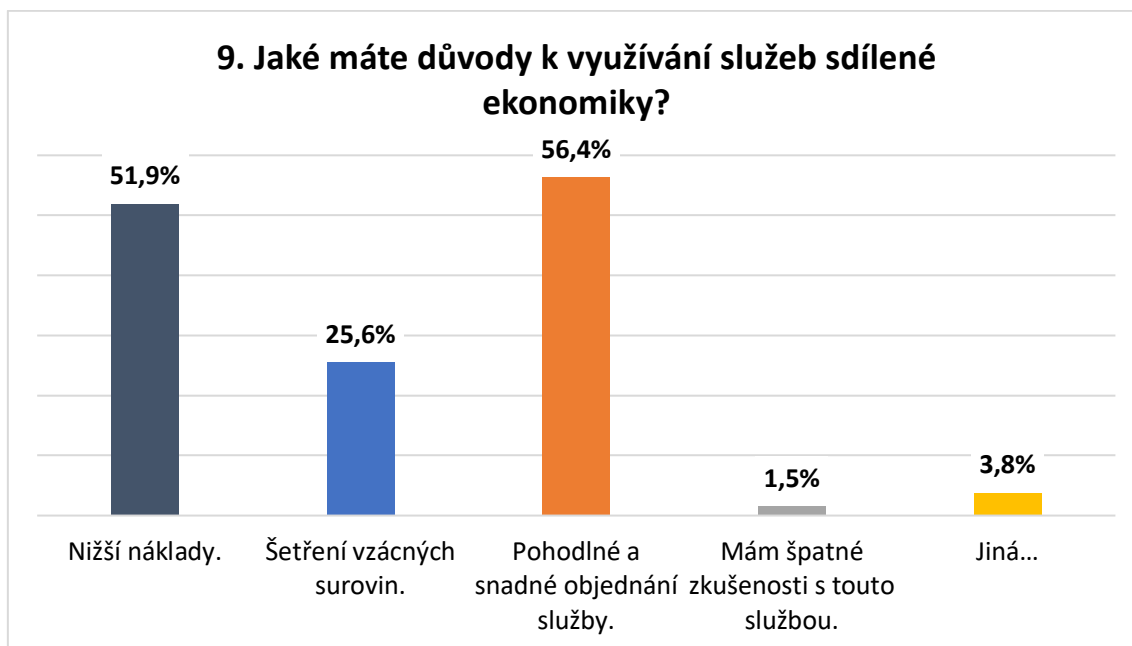
Graf 14: Relativní vyjádření výsledků otázky č.8

Zdroj: vlastní zpracování

Předposlední otázka „Jaké máte dosavadní zkušenosti se službami sdílené ekonomiky?“ odpověděla většina respondentů kladně. Více než 70 % respondentů využívá služby nadále, z nichž je 20 % velmi spokojených a více než 50 % spíše spokojených. Zbylých 36 respondentů z 133, mají negativní zkušenosti nebo tyto služby nepřítahují, konkrétní důvody budou dále rozvedeny v grafu na otázku č.14.

Graf 15: Relativní vyjádření výsledků otázky č.9

Zdroj: vlastní zpracování

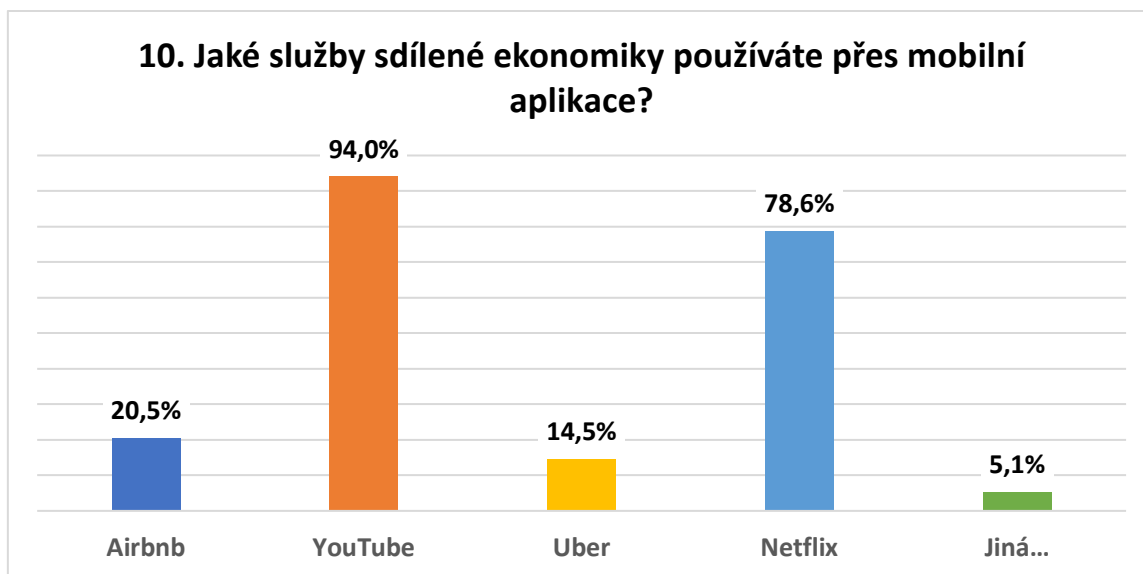
Poslední otázka, která byla povinná pro všechny respondenty jsou důvody, které je vedou k využívání sdílené ekonomiky. Na tuto otázku byla možnost vybrání více odpovědí, tak abychom mohli jednotlivě porovnat klíčové faktory zákazníků ke způsobu sdílení. Nejpočetnějším důvodem vzhledem k počtu odpovědí je pohodlné a snadné objednání služby, dále je pro respondenty důležitá cena těchto služeb až poté se přiklání k efektivnějšímu využívání statků. Na tuto otázku byla v možnosti Jiná..., uvedena také skutečnost, že nemají touhu vlastnit některé druhy věcí – automobily z důvodu jejich vedlejších nákladů jako jsou poplatky za parkování a servis, na tuto otázku takto odpověděli 4 respondenti. Existence placeného parkování v centrech velkých měst vede obyvatele, obzvláště mladé kategorie, k hledání jiných alternativ dopravy, jak uvnitř, tak i mimo město.

7.1.2 Část dotazníku pro vybrané respondenty

Tato část se týkala skupiny respondentů, kteří v předešlých otázkách, tj. otázky č.4, 6 a 8 svými odpověďmi prokázali povědomí se službami sdílené ekonomiky a právě tyto otázky mohou případně zkonkretizovat jednotlivé technologie, služby, jejich hodnocení v oblastí sdílené ekonomiky.

První otázka upřesňující předchozí otázku č.4 byla otázka „*Jaké služby sdílené ekonomiky používáte přes mobilní aplikace?*“ K této otázce se dopracovalo 117 respondentů, kteří v předchozí otázce odpověděli: „Ano, stáhnul jsem si některé tyto mobilní aplikace.“ nebo Ano, ale raději využívám jejich internetové stránky. Cílem bylo zkoumat, jaké konkrétní aplikace využívající konceptu sdílení mají na svých mobilních telefonech a v závěru zkoumat jednotlivé důvody jejich využívání.

Graf 16: Relativní vyjádření výsledků otázky č.10

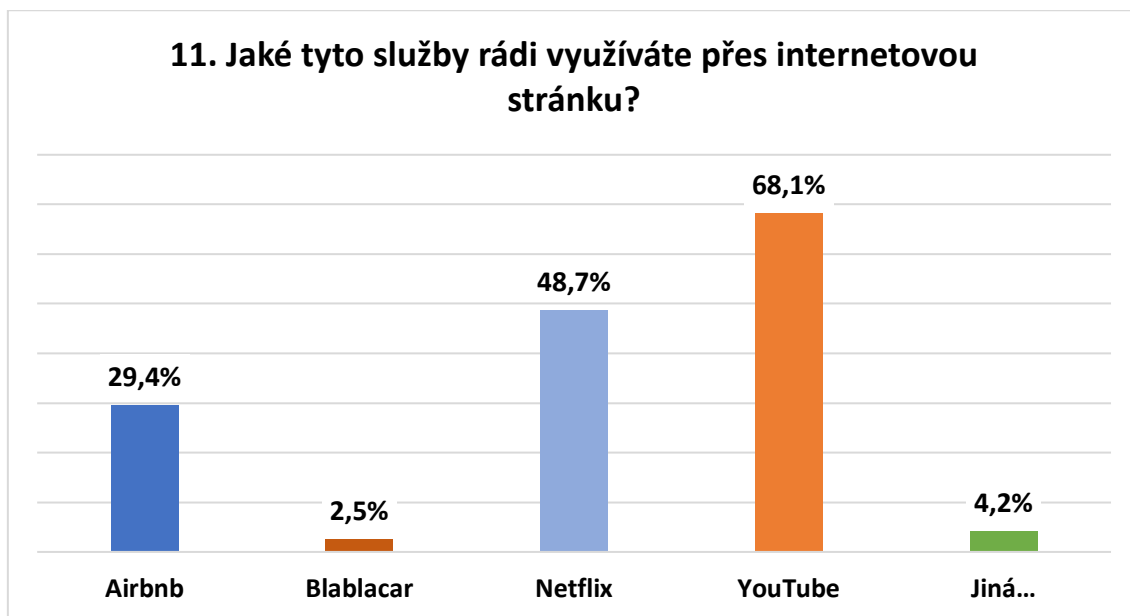

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi nejčastějšími odpověďmi je platforma YouTube – 94 % tedy 110 respondentů využívá tuto aplikaci, na druhém místě je mediální aplikace Netflix, která je pro většinu mladých lidí brána jako náhrada televizních kanálů. A poté následují mobilní aplikace služeb Airbnb a Uber.

Druhá otázka se zaměřovala na využívání naopak internetových stránek, navazovala na odpověď také ve čtvrté otázce. K této otázce mohlo odpovídat 119 respondentů.

Graf 17: Relativní vyjádření výsledků otázky č.11

Zdroj: vlastní zpracování

Poměrově podobné výsledky jako u předchozí otázky máme i zde, nejpoužívanějšími internetovými stránkami jsou pro respondenty služby od YouTube, Netflix a Airbnb. Z respondentů YouTube využívá méně lidí na internetu než na mobilním telefonu.

Obrázek 7: vyjádření výsledků otázky č.12

12. Jak byste ohodnotil samotnou mobilní aplikaci Airbnb?

Počet hvězdiček 3,8/ 5

Obrázek 8: vyjádření výsledků otázky č.13

13. Jak hodnotíte internetovou stránku společnosti Airbnb?

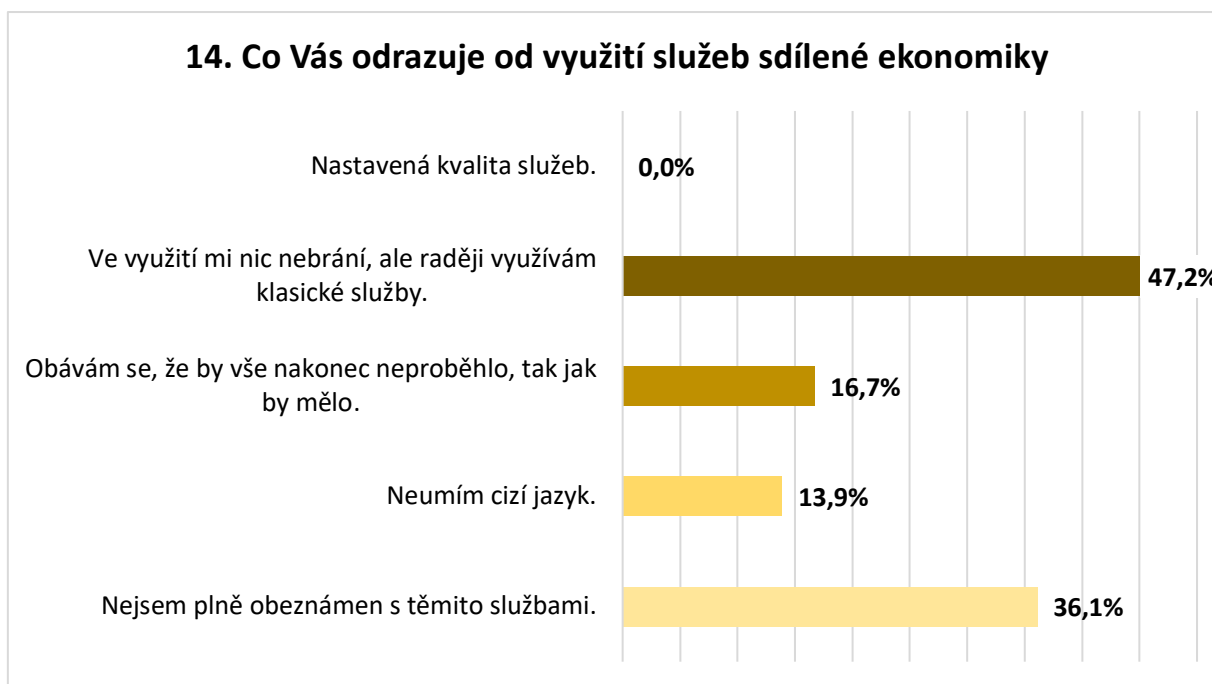
Počet hvězdiček 3,7/ 5

Zdroj: vlastní zpracování

Nepatrně lépe hodnotí respondenti nabídku přes mobilní aplikace společnosti Airbnb (3,8 hvězdy) než jejich internetovou stránku (3,7 hvězd). Mezi kritérii, které vedou respondenty k tomuto hodnocení může být především možnost využívání mobilní

aplikace, kdykoli z jakéhokoli místa s přístupem na internet. Komunikace je mnohem jednodušší a rychlejší než přes webové stránky.

Graf 17: Relativní vyjádření výsledků otázky č.14

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka navazující na otázku č.8 v případě negativnímu postoji ke službám sdílené ekonomiky zní: „*Co Vás odrazuje od využití služeb sdílené ekonomiky?*“. Na tuto otázku odpovídalo celkem 36 respondentů, bezmála polovina respondentů využívá raději klasické služby – jako jsou hotely, hromadnou dopravu nebo vlastní dopravní prostředek. Vzhledem ke věkovému složení respondentů, s ohledem na kategorie 31 a více let se podílelo na odpovědích 42 osob, můžeme předpokládat, že tato otázka se týkala především těchto osob. Další respondenti, kteří nemají zájem o tyto služby nejsou v takové míře seznámeni s těmito platformami nebo neví, jak fungují, jen malá většina neovládá cizí jazyk. Naopak za pozitivní výsledek můžeme vnímat to, že nikdo z respondentů, kteří odpovídali na tuto otázku nemá výhrady k nastavené kvalitě jednotlivých služeb, a proto v budoucnu může dojít i k uchýlení se této věkové kategorie k některým sdíleným službám.

7.1.3 Shrnutí výsledků

Po vyhodnocení výsledků jednotlivých otázek v dotazníkovém šetření můžeme nyní přejít k odpovědím na vytvořené hypotézy, zpracované v bodě 5.3.1.

1. Respondenti, kteří neznají sdílenou ekonomiku je výrazně méně než respondentů, kteří znají podstatu Průmyslu 4.0.
 - Respondenti na tuto výzkumnou otázku odpovídali v prvních dvou otázkách. Respondentů, kteří neznají sdílenou ekonomiku je 37,6 % naproti tomu 57,9 % odpovídajících znají podstatu Průmyslu 4.0, na základě tohoto pozorování můžeme potvrdit tuto hypotézu.
2. Většina dotázaných (přinejmenším 65 %) uplatňuje služby sdílené ekonomiky pomocí moderních Technologií 4.0, ale menší procento respondentů si nedokáže nic představit pod pojmem Průmysl 4.0.
 - Služby sdílené ekonomiky dle otázky č.2 v dotazníkovém šetření zná a využívá 89,5 % respondentů, zatímco 42,1 % dotázaných nikdy neslyšelo o Průmyslu 4.0. Tuto hypotézu můžeme také potvrdit.
3. Respondentů, kteří aplikují mediální služby je více než těch, kteří využívají ubytovací služby.
 - Tuto výzkumnou otázku můžeme podle výsledků dotazníkového šetření potvrdit, podíl respondentů, kteří využívají mediální služby spojené s konceptem sdílené ekonomiky je znatelně více než těch, kteří používají ubytovací platformy jako je např. Airbnb.
4. Hlavním důvodem aplikace nabídky sdílené ekonomiky je pro respondenty rychlost a pohodlí.
 - Mezi nejvíce uváděné důvody (56,4 %) využívání sdílené ekonomiky zvolili respondenti přímo tuto hypotézu, právě v tomto pohledu hrají velkou část své role moderní technologie – internetové připojení, mobilní telefony a internetové stránky. Pro celou řadu mladých lidí, včetně mě, je tento důvod mnohdy zásadní než kupříkladu cena služeb (51,9 %).

8. Efektivnost vybraných Technologií 4.0 na sdílenou ekonomiku

Propojení moderních technologií s koncepcí sdílené ekonomiky umožnil vytvořit novou příležitost podnikatelům i spotřebitelům na trhu zboží a služeb. Jedná se o jednoduchý systém získávání zákazníků, každá platforma stojí na registraci, čímž se automaticky zájemce stává uživatelem, který zde musí uvést povinné osobní údaje, a kromě toho má možnost zvolit si své osobní preference, v daném sortimentu nabídky. Na základě těchto údajů využije systém umělé inteligence na získaná data nebo v minulosti shromážděná z mobilní aplikace nebo internetu k přizpůsobení nabídky ke zvoleným zájmům daného uživatele, tím tedy efektivněji dále dosahovat plynoucích příjmů. Pohodlí, jednoduchost a rychlost, které jsou zaručovány moderními technologiemi jsou podle výsledků výzkumu, především u mladých lidí přednější než menší rozdíl v ceně klasického systému služeb a služeb využívající koncept sdílené ekonomiky.

Důvody efektivnosti propojení moderních technologií a sdílené ekonomiky:

- Dostupnost internetového připojení takřka po celém světě a rozšíření chytrých moderních telefonů u většiny lidí ve světě.
- Automatické přizpůsobení nabídky zákazníkům.
- Rychlé a pohodlné získání služby nebo statku, odstranění mezičlánků v dodavatelském řetězci kvůli existenci moderních technologií.
- Možnost jednoduché internetové komunikace mezi osobou, která nabízí a zákazníkem.
- Cena některých služeb je oproti konkurenci levnější a dochází k snadné internetové platbě, která se koná přímo přes platformu.
- Kontrola uživatelů i poskytovatelů, tím dochází k jejich ochraně proti podvodům.

Po pozorování mobilní aplikace i webových stránek společnosti Airbnb a porovnání nabídky ostatních ubytovacích služeb, jsem došel k výše uvedeným závěrům zvýšené konkurenceschopnosti této platformy.

Mezi další výsledky mého dotazníkového šetření můžeme řadit určení nejefektivnějších oblastí propojení sdílené ekonomiky a moderních technologií. Nejefektivnější oblast sdílené ekonomiky jsou podle výsledků mediální služby, především platforma YouTube, která patří mezi nejvyhledávanější internetové stránky. I z tohoto důvodu můžeme tvrdit, že právě digitální platformy, které mají svou nabídku položenou na uspokojení potřeby přes moderní technologie, jakou sílu dokáže mít dobře fungující ekonomický koncept strany nabídky s aplikací na moderní technologie, jako jsou právě internet nebo mobilní aplikace. Dále se nejvyšším počtem uživatelů můžou pochlubit ubytovací služby, především zprostředkovatelská platforma Airbnb. Na třetím místě jsou digitální platformy a služby působící v poskytování dopravních prostředků nebo zajišťování dopravy. Vzhledem k výsledku otázky č. 4 – můžeme na závěr prohlásit, že největším technologickým podporovatelem sdílené ekonomiky jsou možnosti chytrých mobilních telefonů s připojením i rychlému internetovému spojení.

Ekonomické benefity sdílené ekonomiky:

- Vzniku nové formy i druhů zaměstnání – pro specialisty v oborech a také pro zdravotně nebo sociálně znevýhodněných lidí. Naopak velké změny trendů a nároků na pracovní sílu, hrozba chudoby a velká nutnost právní a sociální ochrany zaměstnanců ze strany státu.
- Vznik nových příjmů pro společnost a plynoucí daně pro stát, města i obce.
- Zvýšení konkurenceschopnosti pro klasické sektory ekonomiky, přizpůsobení se konkurenci, růst kvality jejich produktů a služeb.
- Spotřebitelé mají možnost efektivněji využívat sdílené statky na místo jejich vlastnictví. Dochází tedy k formě substituce, tedy místo vlastnění statků, spotřebitelé přejdou k využití služeb nabízených přes platformy.
- Digitální technologie také snižují množství vyprodukovaných odpadů, čímž redukuje náklady na jejich recyklaci, musí ale dojít k jejich stálému vývoji, aby se dosáhlo maximální době životnosti.
- Svým vznikem přispěla k větší digitalizaci v různých odvětvích a tím podporuje rychlejší proměnu v moderní ekonomiku na celém světě.

Podle věkové struktury respondentů, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření můžeme dojít k závěru ohledně budoucnosti sdílené ekonomiky. V součtu 89,5 % všech odpovědí respondentů znají a mají kladný přístup ke sdílené ekonomice, také od nich dochází k pravidelnému využití některých služeb. Téměř 69 % respondentů jsou lidé do 30 let, z čehož můžeme usuzovat, že toto je klíčová věková skupina spotřebitelů, kteří využívají služeb sdílené ekonomiky. Záleží tedy na jednotlivých státech a ekonomických uskupeních, do jaké míry budou regulovat sdílenou ekonomiku – digitální ekonomiku – moderní ekonomiku, a jaké oblasti této regulaci budou čelit, tak aby nedošlo k přílišnému potlačení zájmu spotřebitelů a neutrpěly by právě benefity, které tento koncept s sebou přináší.

Závěr

Já sám se mohu řadit mezi velké oblíbence a spotřebitele služeb sdílené ekonomiky, především využívám služeb sdílených elektrokoloběžek a jízdných kol. Zvláště na dovolené na úkor vlastního automobilu, taxi služby nebo městské hromadné dopravy, pokud se v některém okamžiku potřebuji pohybovat v centru velkých měst, jedná se o nejvýhodnější možnost přepravy. Nepravidelně si pořizuji předplatné v mediálních službách YouTube, Spotify, Netflix a HBO, zejména pokud mám více volného času a mám možnost tohoto svého poplatku využít, co nejvíce. Naopak mám špatnou osobní zkušenost se službou Airbnb, kterou jsem při své dovolené v zahraničí využil ve třech případech a od té doby dávám přednost ověřeným hotelům nebo penzionům.

Bakalářská práce ukázala, že jednotné pochopení pro tak široký koncept sdílené ekonomiky stále do dnešní doby neexistuje, většina zdrojů, z kterými je nutné pracovat, pocházejí ze zahraničí, ačkoliv i tuzemští autoři se snaží a podílejí se na vysvětlení tohoto tématu a to především odborná literatura od Jaromíra Veber a kol. nebo Jana Pichrta s kolektivem dalších odborníků orientovaných na tuto problematiku. Zvláště odborné práce Jaromíra Vebera se zaměřují na propojení moderních technologií na sdílenou ekonomiku a výrazně mi pomohly k pochopení tohoto tématu a k vypracování teoretické části.

Závěrem je možné říct, že výsledek této Bakalářská práce potvrdil, že za rozmachem sdílené ekonomiky nestojí v první řadě cenový faktor, ale propojení tohoto odnedávna existujícího konceptu, který využívali i primitivní lidé s moderními technologiemi. V první řadě soubor možností, které jsou zmíněny výše ovlivnily efektivitu i cenu sdílených služeb a statků pro konečného spotřebitele v celé řadě odvětví. Proto je důležité si chápat, že musíme se sdílenou ekonomikou v dnešní době počítat na každém kroku a v některých oblastech ji nemůžeme přehlížet.

I. SUMMARY

Sharing Economy at the Onset of Industry 4.0

This Bachelor's thesis focuses on the economic trend called sharing economy and specifically examines the effectiveness of modern technologies of Industry 4.0 for sharing goods.

The sharing economy now accompanies us every step of the way, mainly thanks to current digital technologies. It favors short-term access or rental of goods and services over its direct ownership. The advent of Industry 4.0 and its modern technologies, such as the Internet or mobile phone, has allowed other customers to expand this economic concept. The aim of this work is to identify the benefits of modern technologies on different areas of the sharing economy and to evaluate the effectiveness of digital technologies on this economic trend. The benefits to the sector include economic, social and environmental.

Keywords: sharing economy, Industry 4.0, sharing goods, effectiveness, technologies, benefits

II. Seznam použitých zdrojů

- 1) Belk, R. (2018). The Sharing Economy. In *The rise of the sharing economy: exploring the challenges and opportunities of collaborative consumption*. Santa Barbara, California: Praeger.
- 2) Big Data Analytics: An Assessment of Demand For Labour and Skills, 2012-2017 [Online]. Retrieved from <https://www.scribd.com/document/459705952/BigDataAnalyticsAnassessmentofdemandforlabourandskills2012-2017-pdf>
- 3) Cambridge Dictionary. (2018). Sharing economy [Online]. Retrieved from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/sharing-economy#dataset-cald4>
- 4) ČMKOS. (2017). *Průmysl 4.0, Vzdělávání 4.0, Práce 4.0 a Společnost 4.0: učební text*. Praha: Soudy.
- 5) De Decker, K. How Circular is the Circular Economy? [Online]. Retrieved from <https://www.lowtechmagazine.com/2018/11/how-circular-is-the-circular-economy.html>
- 6) Deloitte. Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví [Online], 3-18. Retrieved from <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilena-ekonomika.pdf>
- 7) European Commission. (2016). COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS [Online]. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0356&from=CS>
- 8) Goudin, P. The Cost of Non- Europe in the Sharing Economy [Online]. Retrieved from [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/558777/EPRS_STU\(2016\)558777_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/558777/EPRS_STU(2016)558777_EN.pdf)
- 9) Holandová, T. Nová průmyslová revoluce. Nezaspete nástup Práce 4.0 [Online]. Retrieved from <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/nova-prumyslova-revoluce-nezaspete-nastup-prace-40/r~97fa2490353311e593f4002590604f2e/?redirected=1492271553>
- 10) Khanacademy.org [Online]. Retrieved December 30, 2021, from <https://www.khanacademy.org>
- 11) Ministerstvo průmyslu a obchodu. Iniciativa Průmyslu 4.0 [Online]. Retrieved from <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/53723/64358/658713/priloha001.pdf>
- 12) Ministerstvo průmyslu a obchodu. Národní iniciativa Průmysl 4.0 [Online]. Retrieved from <https://www.businessinfo.cz/navody/narodni-iniciativa-prumysl-40/2/>

- 13) De Decker, K. How Circular is the Circular Economy? [Online]. Retrieved from <https://www.lowtechmagazine.com/2018/11/how-circular-is-the-circular-economy.html>
- 14) Pichrt, J., Boháč, R., Morávek, J., & Zahradníček, J. (2017). Sdílená ekonomika - sdílený právní problém ? In : *Ubytovací sektor sdílené ekonomiky* (pp. 287-296). Praha: Wolters Kluwer.
- 15) Rekola otevřela další sezonu. Růžových kol bude v ulicích 2000, změny nastaly i v ceníku [Online]. Retrieved from <https://tyinternety.cz/startupy-a-byznysy/rekola-otevrela-dalsi-sezonu-ruzovych-kol-bude-v-ulicich-2000-zmeny-nastaly-i-v-ceniku/>
- 16) Stiegler, G. J. (1971). The theory of economic regulation. In : *The Bell journal of economics and management science* (pp. 3-19). Rand Corporation
- 17) Škoda Auto DigiLab. Naše projekty [Online]. Retrieved December 27, 2021, from <https://skodaautodigilab.com/cs>
- 18) Thierer, A. D., Koopman, C., Hobson, A., & Kuiper, C. (2015). How the Internet, the Sharing Economy, and Reputational Feedback Mechanisms Solve the 'Lemons Problem'. In (pp. 830-878). Miami.
- 19) Úřadu vlády ČR. Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform [Online], 12-14. Retrieved from https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf
- 20) Veber, J. a kol. (2018). *Digitalizace ekonomiky a společnosti: výhody, rizika, příležitosti*. Praha: Management Press.
- 21) Veber, J. a kol. Sdílená ekonomika: „Vymezení metodologických postupů pro zajištění datové základny a ekonomických východisek pro regulatorní ošetření tzv. sdílené ekonomiky“ [Online], 7-15. Retrieved from <https://www.vspp.cz/wp-content/uploads/2017/05/zprava.pdf>
- 22) What is Freelancing & What Does it Mean to Freelance? [2021] [Online]. Retrieved from <https://freelancing.school/what-is-freelancing>

III. Seznam obrázků, grafů a tabulek

Obrázek 1: Schéma způsobu sdílení služeb i statků.....	13
Obrázek 2: Historie průmyslových revolucí	21
Obrázek 3: 9 Pilířů Industry 4.0	22
Obrázek 4: Koncept chytré výroby	27
Obrázek 5: Vývoj a ekonomické údaje společnosti Netflix, 2020,2021	34
Obrázek 6:Podíl společnosti Airbnb na ubytování.....	38
Obrázek 7: vyjádření výsledků otázky č.12	52
Obrázek 8: vyjádření výsledků otázky č.13	52
Graf 1: Technologická náročnost na zaměstnání v průmyslu v zemích EU, 2014	23
Graf 2: Využívání robotů podle velikosti firem v ČR v roce 2020.....	25
Graf 3: Míra robotizace, určená na 10 000 zaměstnanců v průmyslovém odvětví pro rok 2019.....	26
Graf 4: Růst HPH se složením dílčích odvětví	28
Graf 5: Míra nevyužívání automobilů napříč EU v %, 2017	32
Graf 6: Celosvětové příjmy Airbnb 2015–2021	39
Graf 7: Relativní vyjádření výsledků otázky č. 1	44
Graf 8:Relativní vyjádření výsledků otázky č. 2.....	45
Graf 9:Relativní vyjádření výsledků otázky č. 3.....	45
Graf 10: Relativní vyjádření výsledků otázky č. 4.....	46
Graf 11: Relativní vyjádření výsledků otázky č.5.....	47
Graf 12: Relativní vyjádření výsledků otázky č.6.....	48
Graf 13: Relativní vyjádření výsledků otázky č.7.....	48
Graf 14: Relativní vyjádření výsledků otázky č.8.....	49
Graf 15: Relativní vyjádření výsledků otázky č.9.....	50
Graf 16: Relativní vyjádření výsledků otázky č.10.....	51
Graf 17: Relativní vyjádření výsledků otázky č.11	52
Tabulka 1:Rozdělení respondentů dle věkové kategorie.....	42
Tabulka 2: Rozdělení respondentů dle formy nejvyššího dosaženého vzdělání	43
Tabulka 3: Rozdělení respondentů dle hrubého měsíčního příjmu.....	43
Tabulka 4: Rozdělení respondentů dle počtu obyvatel v místě, kde mají své bydliště	43

IV. Seznam zkratk

ČR	Česká republika
ICT	Informační a komunikační technologie
EU	Evropská unie

V. Přílohy

Dotazníkové šetření – Aplikace sdílené ekonomiky na Technologie 4.0

Dobrý den,

mé jméno je Pavel Závěš a jsem studentem oboru Řízení a ekonomika podniku na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Rád bych Vás poprosil o vyplnění anonymního dotazníku, právě Vaše povědomí, zkušenosti a názory budou důležité k shrnutí výsledků mé bakalářské práce, která je na téma sdílená ekonomika v nástupu éry Průmyslu 4.0.

A. Aplikace sdílené ekonomiky na Technologie 4.0

1. Slyšel jste někdy pojem Průmysl 4.0?

- a. ano
- b. ne

2. Setkali jste se ve svém životě s pojmem sdílená ekonomika?

- a. ano
- b. ne

3. Znáte nebo využíváte služby, jako jsou například Airbnb, UBER, Rekol, YouTube, Netflix, iCloud aj.?

- a. Ano, znám a pravidelně je využívám.
- b. Setkal/ setkala jsem se s názvy těchto služeb, ale nevyžívám je.
- c. Ne, doposud jsem se s těmito službami nestkal/ nesetkala.

4. Máte na svém mobilním zařízení některé aplikace využívající právě těchto služeb?

- a. Ano, stáhnul jsem si některé tyto mobilní aplikace.
- b. Ano, ale raději využívám k prohlížení nabídky jejich internetové stránky.
- c. Ne, využívám pouze internetové stránky.
- d. Ne, nevlastním tyto aplikace.

5. Říká Vám něco způsob financování projektů přes crowdfundingové kampaně nebo půjčování peněz pomocí platform Kickstarter, Zonky, Hithit?

- a. Ano a podporuji přes ně zajímavé projekty.
- b. ano
- c. ne

6. Využíval/využívala jste službu Airbnb?

- a. Ano, a to přes mobilní aplikaci.
- b. Ano, prohlížím si nabídku přes internetovou stránku.
- c. Dosud jsem služeb nevyužil, ale plánuji.
- d. Ne, nemám zájem o tyto služby.

7. Které mobilní aplikace používáte pro sdílení dopravních prostředků?

- a. Rekoló
- b. UBER
- c. Lime
- d. Žádné
- e. Jiná..., možnost jiné odpovědi

8. Jaké jsou vaše dosavadní zkušenosti se službami sdílené ekonomiky?

- a. Jsem velmi spokojený/spokojená a služby rád/ráda využívám znovu.
- b. Jsem spíše spokojený a využívám je nadále.
- c. Služby sdílené ekonomiky mě neoslovily, využil jsem je poprvé a znovu již nemám zájem.
- d. Tento druh služeb mě neláká.

9. Jaké máte důvody k využívání služeb sdílené ekonomiky?

- a. Jsou spojené s nižšími náklady, oproti klasickým službám.
- b. Šetření vzácných zdrojů surovin na výrobě produktů, snižování environmentálních dopadů na životní prostředí.
- c. Pohodlné a snadné objednání služby.
- d. Mám špatné zkušenosti s touto nabídkou.
- e. Jiná..., možnost jiné odpovědi

10. Jaké služby sdílené ekonomiky přes mobilní aplikace používáte?

- a. Airbnb
- b. YouTube
- c. Uber
- d. Netflix
- e. Jiná..., možnost odpovědi

11. Jaké tyto služby rádi využíváte přes internetovou stránku?

- a. Airbnb
- b. Blablacar
- c. Netflix
- d. YouTube
- e. Jiná..., možnost jiné odpovědi

12. Jak byste ohodnotil samotnou mobilní aplikaci společnosti Airbnb?

Hodnocení 1-5 (nejlepší hodnocení je známka 5)

13. Jak hodnotíte internetovou stránku společnosti Airbnb?

Hodnocení 1-5 (nejlepší hodnocení je známka 5)

14. Co Vás osobně odrazuje od využití služeb sdílené ekonomiky?

- a. Nejsem obeznámen s těmito službami.
- b. Neumím cizí jazyk.
- c. Obávám se, že by vše nakonec neproběhlo, tak jak by mělo.
- d. Ve využití mi nic nebrání, ale raději využívám klasické služby.
- e. Kvalita služeb sdílené ekonomiky nebyla na takové úrovni, kterou jsem si představoval/a.

B. Identifikační údaje respondenta

1. Pohlaví respondenta?

- a. žena
- b. muž

2. Do které věkové kategorie spadáte?

- a. 0 – 19 let
- b. 20 – 30 let
- c. 31 – 40 let
- d. 41 – 60 let
- d. 61 a více let

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a. základní
- b. středoškolské bez maturity
- c. středoškolské s maturitou
- d. vysokoškolské

4. Jaký je Váš hrubý měsíční příjem?

- a. méně než 15 000,-
- b. 15 000 – 24 999,-
- c. 25 000 – 39 999,-
- d. více než 40 000,-

5. Kolik obyvatel má místo, ve kterém žijete?

- a. méně než 10 000 obyvatel
- b. 10 000 – 49 999 obyvatel
- c. 50 000 – 100 000 obyvatel
- d. více než 100 000 obyvatel

Dotazník je tímto u svého konce, děkuji za Vaše odpovědi a za Váš čas strávený vyplněním dotazníku.